



نقشہ راہ

حسابرسی زیست محیطی



«فهرست مندرجات»

شماره	عنوان
صفحه	
۴	الف). حسابرسی زیست محیطی
۵	مقدمه
۵	تعریف حسابرسی زیست محیطی
۶	هدف حسابرسی زیست محیطی
۶	اهداف دیوان محاسبات کشور از انجام حسابرسی زیست محیطی
۶	شرایط لازم برای نهادینه کردن حسابرسی زیست محیطی
۸	اقدامات لازم برای همگامی با دانش روز در خصوص حسابرسی زیست محیطی
۹	صلاحیت لازم برای انجام حسابرسی زیست محیطی
۹	دامنه اختیارات دیوان محاسبات کشور در اجرای حسابرسی زیست محیطی
۱۰	نحوه انجام حسابرسی زیست محیطی در دیوان محاسبات
۱۱	حوزه ها و صنایع پرمخاطره زیست محیطی
۱۱	دستورالعمل های حسابرسی زیست محیطی
۱۲	حسابرسی معاهدات بین المللی زیست محیطی
۱۴	اولویت های رسیدگی
۱۵	برنامه حسابرسی و شرح اقدامات

شماره	عنوان
صفحه	
۱۸	ب). سازمان حفاظت محیط زیست
۱۹	مقدمه
۱۹	اهداف
۱۹	وظایف
۲۱	تشکیلات
۲۲	تفکیک وظایف و مسئولیتها
۵۷	قوانین و مقررات حاکم
۵۸	منابع و مصارف
۵۹	فعالیت ها و عملیات
۶۲	ذینفعان
۶۳	شاخص های عملکرد
۶۵	نقاط کلیدی
۶۵	چالش ها و آسیبهای موجود
۶۸	تخلفات و اقدامات انجام شده

بخش اول

حسابرسی زیست محیطی

مقدمه:

محیط زیست، بستر زندگی انسان و فعالیتهای اجتماعی و اقتصادی اوست لذا در بسیاری از کشورها به موضوع «حفظ محیط زیست» در قوانین و مقررات توجه شده، در کشور ما هم طبق اصل ۵۰ قانون اساسی:

«حفاظت از محیط زیست که نسل امروز و نسل های بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند وظیفه ای عمومی تلقی می گردد از این رو فعالیتهای اقتصادی و غیر آن که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران آن ملازمه پیدا کند ممنوع است.»

بنابراین طبق قانون اساسی، در کشور ما حفاظت از محیط زیست یک تکلیف قانونی و همگانی است، لیکن برخی از دستگاههای اجرایی از جمله سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان جنگل ها و مراتع بلحاظ سازمانی، وظیفه حفاظت از محیط زیست را بعهده دارند که تکالیف خاصی متوجه آنها می باشد مضافاً اینکه برخی از قوانین زیست محیطی هم تکالیفی را متوجه سایر دستگاههای اجرایی نموده است.

امروزه بحث محیط زیست در دنیا از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است و علت این اهمیت هم بخاطر تبعات و مشکلات زیست محیطی است که گریبانگیر جوامع بشری شده و متأسفانه بعضاً این مشکلات به بحرانهای زیست محیطی نیز تبدیل شده است.

باید توجه داشت که واژه امنیت برای بسیاری از انسانها صرفاً، با وجود آرامش اجتماعی و فقدان جنگ و سرقت، مترادف است در حالیکه این مقوله ابعاد گسترده تری داشته بنحویکه یکی از مهمترین مولفه های آن «سلامت محیط زیست» می باشد بنابراین فقدان «امنیت زیست محیطی» تبعات مخربتری برای جوامع بشری در پی دارد و حسابرسی زیست محیطی، می تواند با جمع آوری و ارزیابی شواهد درباره اطلاعات زیست محیطی و تعیین و گزارش درجه انطباق بین این اطلاعات و معیارهای از پیش تعیین به حصول اطمینان از اتخاذ فرایندها و خط مشی های مناسب و کافی و اجرای آنها به منظور دستیابی به توسعه پایدار کمک نماید.

تعریف حسابرسی زیست محیطی

حسابرسی زیست محیطی، در واقع جمع آوری و ارزیابی شواهد درباره اطلاعات زیست محیطی به منظور تعیین و گزارش درجه انطباق بین این اطلاعات و معیارهای از پیش تعیین شده است.

هدف حسابرسی زیست محیطی

هدف حسابرسی زیست محیطی هم حصول اطمینان از اتخاذ فرایندها و خط مشی های مناسب و کافی و اجرای آنها به منظور دستیابی به توسعه پایدار می باشد.

اهداف دیوان محاسبات کشور از انجام حسابرسی زیست محیطی

دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران همانند سایر نهادهای عالی محاسباتی جهان، اهداف مشترک زیر را در حسابرسی زیست محیطی دنبال می نماید:

۱. حصول اطمینان از مراعات الزامات قانونی زیست محیطی مصوب مجلس و دولت،
۲. حصول اطمینان از ارزیابی های زیست محیطی اجرای پروژه ها و طرحهای عمرانی
۳. ارزیابی عملکرد برنامه های زیست محیطی از قبیل کنترل آلودگی، مدیریت پسماندها، برنامه های حفظ و نگهداری منابع طبیعی (درختان، نباتات، حیات وحش)
۴. حسابرسی همسویی خط مشی ها و اقدامات زیست محیطی دولت با تعهدات بین المللی زیست محیطی
۵. ارزیابی استقرار سیستم های مدیریت زیست محیطی از طریق حسابرسی این سیستم ها در موسسات، سازمانها و شرکتهای دولتی.

شرایط لازم برای نهادینه کردن حسابرسی زیست محیطی

امروزه بحث محیط زیست در دنیا از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است و علت این اهمیت هم بخاطر تبعات و مشکلات زیست محیطی است که گریبانگیر جوامع بشری شده و متأسفانه بعضاً این مشکلات به بحرانهای زیست محیطی نیز تبدیل گردیده است به همین علت کشورهای دیگر در خصوص حسابرسی های زیست محیطی بسیار فعال بوده و سرمایه گذاری های کلانی را تدارک دیده اند بگونه ای که این موضوع یکی از اولویت های اول بسیاری از کشورهای پیشرفته و توسعه یافته است.

باید به این نکته توجه داشته داشت محیط زیست، بطور مستقیم با امنیت زیستی ارتباط دارد بنابراین مشکلات زیست محیطی یکی از بزرگترین، چالش های آینده نزدیک کشور ما و بسیاری از کشورها خواهد بود کما اینکه هم اکنون بسیاری از آثار آنرا مشاهده می کنیم. لذا می بایست محیط زیست، یکی از مهمترین محورهای حسابرسی و رسیدگی های دیوان محاسبات کشور، در حال حاضر و آینده قرار گیرد و در این راستا حسابرسی زیست محیطی می تواند فرصتهای لازم را برای کمک به دولت جهت پیشگیری و اصلاح تبعات ناشی از مشکلات زیست محیطی را فراهم نماید.

با عنایت به آسیبهای مطروحه در حوزه حسابرسی زیست محیطی و نیازمندی های این نوع حسابرسی و اوامر رئیسکل محترم مبنی بر توجه بیشتر به حسابرسی زیست محیطی و اهمیت این نوع حسابرسی و توسعه دامنه آن؛ مستلزم نهادینه سازی و فراهم نمودن زیرساختها، ابزار و امکانات ذی ربط است. اهم ابزار و شرایط این نوع حسابرسی عبارتند از:

الف) نیاز به تشکیل گروه های حسابرسی تخصصی در زمینه حسابرسی زیست محیطی: همانگونه که در جلسه مطرح شد برخی از مهمترین محورهای تخصصی حسابرسی زیست محیطی مطرح شده توسط اینتوسای عبارتند از:

- ۱- هوا و اتمسفر، تغییرات آب و هوایی، کیفیت هوا، ریزگردها، گازهای سمی در هوا و لایه ازن و ...
- ۲- اکوسیستم ها؛ شامل تنوع زیستی، مناطق حفاظت شده، مدیریت اکوسیستم و تغییرات اکوسیستم ها، پارکهای ملی، تالابها، رودخانه ها، دریاچه ها، سواحل، زیست بوم های دریایی و ...
- ۳- آب؛ شامل آبهای آشامیدنی، کیفیت و عرضه آن، مدیریت آبهای جاری، آلودگی آب، آلودگی دریاها و ...

شایان ذکر است در سازمان حفاظت محیط زیست کشور ابعاد مختلف تخصصی زیست محیطی، وجود دارد که تقریباً شبیه طبقه بندی اینتوسای از محورهای تخصصی حسابرسی است که در هر بعد، شاخه های مشابه کنار هم قرار گرفته اند. این ابعاد عبارتند از محیط زیست دریایی شامل شاخه های ۱- (آلودگی های دریایی، زیست بوم های دریایی، سواحل و تالابهای ساحلی و...)، ۲- محیط زیست انسانی شامل شاخه های (هوا، آب، خاک، پایش محیط زیست و...)، ۳- محیط زیست طبیعی شامل (تنوع زیستی، حیات وحش، زیستگاهها، ذخایر ژنتیکی، حفاظت و مدیریت شکار و صید و...) که هر شاخه خود دربرگیرنده موضوعات متعدد زیست محیطی است.

ب) حسابرسی های مشترک با سایر کشورها: این دسته از حسابرسی ها شامل موافقتنامه های زیست محیطی چندجانبه (MEAS)، کنوانسیونها بین المللی زیست محیطی و پروتکل های زیست محیطی منطقه ای است. شایان ذکر است بر اساس تحقیقات اینتوسای، نیمی از موسسات عالی حسابرسی تجربه همکاری و مشارکت را با سایر موسسات عالی حسابرسی را در بحث حسابرسی زیست محیطی داشته اند.

ج) مشارکت در برنامه ها و تعامل با کارگروه حسابرسی زیست محیطی اینتوسای و آسوسای: در راستای تاکید ریاست کل محترم دیوان محاسبات کشور مبنی بر روزآمد سازی دانش حسابرسی در حوزه محیط زیست، چنانچه دیوان محاسبات کشور بخواهد در حوزه حسابرسی زیست محیطی روزآمد بوده و در عرصه جهانی فعال باشد این امر مستلزم مشارکت در برنامه های کارگروه حسابرسی زیست محیطی اینتوسای و آسوسای و تعامل مستمر با این دو نهاد بین المللی است.

د) آموزش های تخصصی لازم در مورد حسابرسی زیست محیطی: همگامی با نهادهای عالی محاسباتی عضو اینتوسای در عرصه حسابرسی زیست محیطی مستلزم آموزش تخصصی و جلسات هم اندیشی با این کشورهاست. با توجه

به جوان بودن این نوع حسابرسی در کشور ما و اینکه تنها مرجع انجام حسابرسی های زیست محیطی در جمهوری اسلامی ایران صرفاً دیوان محاسبات کشور است نیاز به آموزش های تخصصی در خصوص حسابرسی زیست محیطی بویژه از طریق برگزاری جلسات هم اندیشی و تبادل اطلاعات با کشورهای فعال در این حوزه را دوچندان می کند.

هـ) نیروی انسانی: اولین شرط نهادینه سازی حسابرسی زیست محیطی داشتن نیروی متخصص است. عملیاتی کردن سیاست ها و هدایت حسابرسی زیست محیطی، تهیه چارچوبهای گزارشگری یکسان برای موضوعات زیست محیطی مختلف، تشکیل گروههای حسابرسی تخصصی، انجام حسابرسی های مشترک با سایر کشورها، مشارکت در برنامه ها و تعامل با کارگروه حسابرسی زیست محیطی ایتوسای و آسوسای مستلزم نیروی انسانی است.

۱-هـ) تامین نیروی انسانی در تیم حسابرسی: گروه زیست محیطی ایتوسای، تحقیقی از کشورهای عضو در ارتباط با حسابرسی زیست محیطی انجام داده که براساس این تحقیق ۸۲٪ از موسسات حسابرسی اعلام کردند که بیش از یک درصد از مجموع کارکنان شان بطور مستقیم در زمینه حسابرسی های زیست محیطی فعالیت می کنند. انجام حسابرسی های زیست محیطی مستمر و با کیفیت مستلزم تامین نیروی انسانی کافی و متخصص در تیم حسابرسی مستقر در سازمان حفاظت محیط زیست می باشد.

۲-هـ) تامین نیروی انسانی کافی در ستاد: (همانند هیات حسابرسی مالیاتی) جمع بندی گزارشات زیست محیطی در سراسر کشور و تعامل با نمایندگان حسابرسی زیست محیطی دیوان محاسبات استانها، تهیه چارچوبهای گزارشگری زیست محیطی برای موضوعات متعدد زیست محیطی، هدایت، عملیاتی کردن سیاستها، نظارت و اولویت بندی موضوعات برای انجام حسابرسی زیست محیطی مستلزم فراهم نمودن نیروی انسانی و فضای کافی اداری برای آنها است.

و) ساختار بندی جدید هیات حسابرسی زیست محیطی: منک نمودن سازمان انرژی اتمی و شرکتهای تابعه آن از هیات حسابرسی که هیچگونه سنخیتی با حسابرسی های زیست محیطی نداشته و موجب عدم تمرکز، پراکندگی کار و کاهش کارایی می شود.

اقدامات لازم برای همگامی با دانش روز در خصوص حسابرسی زیست محیطی

همگامی با نهادهای عالی محاسباتی عضو ایتوسای در عرصه حسابرسی زیست محیطی و روزآمد سازی دانش حسابرسی در حوزه محیط زیست ضروری است لذا برای تحقق این مهم:

- ۱- اسناد و دستورالعمل های حسابرسی زیست محیطی کارگروه زیست محیطی می بایست ترجمه گردد.
- ۲- برای اطلاع از فعالیتهای اعضای پیشرو دانش حسابرسی در حوزه محیط زیست، نیاز به آگاهی از اخبار و اقدامات موسسات عالی حسابرسی سایر کشورها می باشد لذا می بایست از مرکز آموزش و برنامه ریزی در خواست شود خبرنامه

های تخصصی کارگروه حسابرسی زیست محیطی اینتوسای تحت عنوان «Green lines news letter» را ترجمه و در اختیار هیات حسابرسی زیست محیطی قرار دهند .

۳- مشارکت در برنامه ها و تعامل با کارگروه حسابرسی زیست محیطی اینتوسای و آسوسای: چنانچه دیوان محاسبات کشور بخواهد در حوزه حسابرسی زیست محیطی روزآمد بوده و در عرصه جهانی فعال باشد این امر مستلزم مشارکت در برنامه های کارگروه حسابرسی زیست محیطی اینتوسای و آسوسای و تعامل مستمر با این دو نهاد بین المللی است.

۴- آموزش های تخصصی لازم در مورد حسابرسی زیست محیطی: همگامی با نهادهای عالی محاسباتی عضو اینتوسای در عرصه حسابرسی زیست محیطی مستلزم آموزش تخصصی و جلسات هم اندیشی با این کشورهاست. با توجه به جوان بودن این نوع حسابرسی در کشور ما و اینکه تنها مرجع انجام حسابرسی های زیست محیطی در جمهوری اسلامی ایران صرفاً دیوان محاسبات کشور است نیاز به آموزش های تخصصی در خصوص حسابرسی زیست محیطی بویژه از طریق برگزاری جلسات هم اندیشی و تبادل اطلاعات با کشورهای فعال در این حوزه را دوچندان می کند.

صلاحیت لازم برای انجام حسابرسی زیست محیطی

در اسناد بالادستی کشور ما از جمله قانون اساسی، حفاظت از محیط زیست وظیفه ای همگانی تلقی شده و هرگونه فعالیتی که با آلودگی محیط زیست ملازمه پیدا کند، ممنوع است. همچنین در سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی نیز بر بهره مندی جامعه ایرانی از محیط زیست مطلوب تاکید شده است. منبعث از اسناد بالادستی در قوانین عادی نیز قانونگذار تکالیفی را برای حفاظت از محیط زیست وضع نموده است.

طبق تبصره ماده (۲) قانون دیوان محاسبات کشور هر واحد اجرایی که بر طبق اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی، مالکیت عمومی بر آنها مترتب بشود مشمول رسیدگی های دیوان محاسبات می باشد لذا بر این اساس منابع طبیعی و ثروتهای عمومی، معادن، دریاها، دریاچه ها، رودخانه ها، جنگلها و بیشه های طبیعی و... (وظیفه بهره برداری، حفظ و نگهداری هر یک از این ثروتهای خدادادی بعهدہ دستگاہهای مسئول است) هر یک طبق قانون دیوان محاسبات کشور مشمول رسیدگی بوده و حسابرسی «نحوه بهره برداری» و حسابرسی «مسئولیت نگهداری و صیانت» از آنها در صلاحیت و اختیار دیوان محاسبات کشور می باشد.

به عبارت دیگر، با تعریف موسع از بیت المال، حوزه مأموریت دیوان محاسبات کشور در پاسداری از بیت المال، گستره وسیعی از منابع طبیعی و ثروتهای عمومی را شامل می شود که این مهم منشاء صلاحیت قانونی انجام حسابرسی زیست محیطی توسط دیوان محاسبات کشور است.

دامنه اختیارات دیوان محاسبات کشور در اجرای حسابرسی زیست محیطی

۱. حسابرسی کلیه موضوعات زیست محیطی طبق تبصره ماده ۲ قانون دیوان محاسبات کشور

۲. حسابرسی نظارت های اعمال شده توسط دستگاه های متولی محیط زیست در راستای انجام وظایف قانونی

این موضوع که دیوان محاسبات کشور بتواند حسابرسی زیست محیطی را در بخش خصوصی اعمال کند در قوانین مجوزی داده نشده است لیکن هر آنچه که دیوان محاسبات کشور در خصوص انجام حسابرسی رعایت و عملکرد اختیار دارد در مورد اجرای حسابرسی زیست محیطی نیز دارد، مضافاً اینکه مقنن، قوانینی را وضع نموده و تکالیفی را متوجه کلیه بخشها اعم از دولتی و خصوصی نموده و متولیان نظارت بر رعایت این تکالیف را دستگاههای نظارتی همچون سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان جنگل ها و منابع طبیعی و . . . معین نموده است.

به عنوان نمونه قانونگذار در بند (الف) ماده (۱۹۲) قانون برنامه پنجم توسعه و آیین نامه های مربوط، به منظور کاهش عوامل آلوده کننده و مخرب محیط زیست، کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیر بنایی را موظف نموده « طرح ها و پروژه های بزرگ تولیدی، خدماتی و عمرانی خود را پیش از اجرا و در مرحله انجام مطالعات امکان سنجی و مکان یابی براساس ضوابط مصوب شورای عالی حفاظت محیط زیست مورد ارزیابی زیست محیطی قرار دهند رعایت نتیجه ارزیابیها توسط مجریان طرح ها و پروژه ها الزامی است.»

همچنین در ماده (۱۵) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا، سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است کارخانجات، کارگاهها و نیروگاههایی که آلودگی آنها بیش از حد استاندارد می باشد را مشخص و به آنها ابلاغ کند تا نسبت به رفع آلودگی یا تعطیل نمودن آن اقدام نمایند.

بنابراین حسابرسی می تواند بررسی نمایند آیا سازمان حفاظت محیط زیست به تکالیف نظارتی خود در مقابل بخش های خصوصی و دولتی بدرستی عمل می نماید یا خیر؟

نحوه انجام حسابرسی زیست محیطی در دیوان محاسبات

در دوره کنونی، دیوان محاسبات کشور در حال گذر از رویکردهای سنتی صرف (حسابرسی رعایت و حسابرسی مالی) به سوی حسابرسی عملکرد بوده و در حسابرسی عملکرد، رسیدگی های خود را به سمت حسابرسی زیست محیطی نیز معطوف نموده که در حال نهادینه نمودن آن است. حسابرسی زیست محیطی دیوان محاسبات کشور در حال حاضر در انواع زیر انجام می شود و رویکرد غالب آن حسابرسی عملکرد می باشد:

۱- حسابرسی رعایت قوانین و مقررات زیست محیطی

۲- حسابرسی عملکرد موضوعات و مسائل زیست محیطی، حسابرسی عملکرد پروژه ها و طرحهای عمرانی با بررسی قوانین و ملاحظات زیست محیطی مربوط

۳- حسابرسی زیست محیطی با رویکرد توأمان به حسابرسی رعایت و حسابرسی عملکرد

اگرچه برخی الزامات حسابداری پراکنده مانند شناسایی و طبقه بندی هزینه های زیست محیطی واحدهای تولیدی بعنوان هزینه های قابل قبول در قوانین از جمله بند (ج) ماده (۱۰۴) قانون برنامه چهارم توسعه موجود است، ولی فقدان استانداردهای مدون حسابداری زیست محیطی و در نتیجه عدم استقرار حسابداری زیست محیطی در کشور ما، در حال حاضر «حسابرسی مالی زیست محیطی» انجام نمی شود.

حوزه ها و صنایع پرمخاطره زیست محیطی

مسائل و الزامات زیست محیطی، به بسیاری از دستگاههای اجرایی مرتبط است از جمله:

۱. وزارت کشور
 ۲. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 ۳. مناطق آزاد تجاری و صنعتی
 ۴. وزارت جهاد کشاورزی
 ۵. معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی و ...
- ولی عمده مشکلات زیست محیطی در حوزه های زیر است که می بایست مورد مذاقه و رسیدگی حسابرسان قرار

گیرد:

۱. راهسازی
۲. نفت
۳. گاز
۴. پتروشیمی
۵. معادن
۶. صنایع
۷. نیرو
۸. گردشگری
۹. مدیریت شهری (استانداریها، شهرداریها و بخشداری ها و ..)

دستورالعمل های حسابرسی زیست محیطی

در حال حاضر در دیوان محاسبات کشور حسابرسی زیست محیطی (در قالب حسابرسی رعایت، عملکرد) در حال انجام است

دستورالعمل، مربوط به مباحث عمومی زیست محیطی تهیه شده که ابزاری مکمل در فرآیند حسابرسی بوده و بصورت چک لیست باعث سهولت رسیدگی به قوانین و مقرراتی زیست محیطی که جنبه عام و همگانی دارد (صرفاً تکالیف عام مربوط به دستگاههای اجرایی) می شود لذا لازم است در خصوص تهیه دستورالعمل های خاص زیست محیطی هم اقدام شود.

اهم دستورالعمل های خاص زیست محیطی که می بایست تهیه گردند عبارتند از:

۱. دستورالعمل حسابرسی آلودگی هوا
۲. دستورالعمل حسابرسی پسماندها
۳. دستورالعمل حسابرسی آلودگی های صوتی
۴. دستورالعمل حسابرسی انرژی های پایدار
۵. دستورالعمل حسابرسی جنگل ها
۶. دستورالعمل حسابرسی رودخانه ها
۷. دستورالعمل حسابرسی پارک های ملی
۸. دستورالعمل حسابرسی آلودگی آب
۹. دستورالعمل حسابرسی آلودگی خاک
۱۰. دستورالعمل حسابرسی معاهدات بین المللی زیست محیطی
۱۱. دستورالعمل حسابرسی مناطق حفاظت شده
۱۲. دستورالعمل حسابرسی حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ ها
۱۳. دستورالعمل حسابرسی تالاب ها
۱۴. دستورالعمل حسابرسی انتقال صنایع آلاینده محیط زیست به خارج از شهر
۱۵. دستورالعمل حسابرسی ریزگرد و غبارها
۱۶. حسابرسی مدیریت شیلات
۱۷. دستورالعمل حسابرسی آلودگی های دریایی
۱۸. دستورالعمل حسابرسی اثرات زیست محیطی

۱۹. دستورالعمل حسابرسی ارزیابی زیست بوم های دریایی

۲۰. دستورالعمل حسابرسی مدیریت سواحل

۲۱. دستورالعمل حسابرسی رودخانه های مرزی و ...

برای استفاده از دانش روز در تدوین این دستورالعملها، ترجمه دستورالعملهای تهیه شده توسط کارگروه زیست محیطی اینتوسای ضروری است که این مهم در حال انجام است.

حسابرسی معاهدات بین المللی زیست محیطی

به استناد اصل ۷۷ قانون اساسی، عهدنامه ها، مقاوله نامه ها، قراردادها و موافقتنامه ها بین المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد لذا معاهدات بین المللی زمانی در کشور اعتبار می یابند که به تصویب مجلس رسیده باشد. مضافاً اینکه ماده (۹) قانون مدنی در مورد عهد بین المللی پیش بینی نموده «مقررات عهودی که بر طبق قانون اساسی بین دولت و سایر دول منعقد شده باشد در حکم قانون است» بنابراین می تواند مورد استناد قرار گیرد و در صورت خلاء در قوانین داخلی در مورد مسائل زیست محیطی به کار گرفته شود.

در حال حاضر حدود ۲۸۰ معاهده، موافقتنامه و پروتکل بین المللی و منطقه ای مهم در زمینه حفاظت از محیط زیست و مسائل آن در سراسر جهان بین دولتها منعقد شده است و تاکنون ۱۸ کنوانسیون و پروتکل زیست محیطی با تصویب مجلس شورای اسلامی مورد پذیرش جمهوری اسلامی قرار گرفته است و همه این کنوانسیونها در حکم قانون بوده و به تبع، لازم الاجرا هستند و موجب گسترش قلمرو اختیارات قانونی در کلیه عرصه های زیست محیطی می گردند.

برخی از مهمترین معاهدات زیست محیطی مورد توافق جمهوری اسلامی ایران که به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده اند، عبارتند از کنوانسیون حفاظت از محیط زیست دریای خزر (کنوانسیون تهران) پروتکل کیوتو (مربوط به کنترل گازهای گلخانه ای) کنوانسیون تنوع زیستی؛ کنوانسیون بین المللی آمادگی؛ همکاری در برابر آلودگی نفتی، کنوانسیون رامسر مربوط به تالابهای بین المللی، کنوانسیون وین جهت حفاظت از لایه ازن؛ کنوانسیون سازمان ملل متحد برای بیابان زدایی؛

علی ایحال کلیه کنوانسیون ها و پروتکل های زیست محیطی که جمهوری اسلامی ایران عضو آن ها است و مطابق ماده ۹ قانون مدنی مقررات آنها در حکم قانون می باشند عبارتند از:

۱. کنوانسیون حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان (یونسکو ۱۹۷۲)

۲. کنوانسیون تجارت بین المللی گونه های جانوران و گیاهان وحشی در معرض خطر انقراض و نابودی

(CITES ۱۹۷۳)

۳. کنوانسیون تنوع زیستی (۱۹۹۲)

۴. پروتکل ایمنی زیستی (۲۰۰۰)
۵. کنوانسیون وین جهت حفاظت لایه اوزون (۱۹۸۷)
۶. پروتکل مونترال درمورد کاهنده لایه اوزون (۱۹۸۷)
۷. کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون مرزی مواد زائد زیان بخش و دفع آن ها (۱۹۸۹)
۸. کنوانسیون سازمان ملل متحد برای بیابان زدایی (۱۹۹۴)
۹. کنوانسیون منطقه ای کویت (جهت همکاری درباره حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی در برابر آلودگی بین کشور های حاشیه خلیج فارس ۱۹۷۸)
۱۰. کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی از طریق دفع مواد زاید و دیگر مواد (۱۹۷۲)
۱۱. کنوانسیون بین المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی (۱۹۹۰)
۱۲. کنوانسیون مربوط به مداخله دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی (۱۹۶۹)
۱۳. پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی ناشی از موادی غیر از نفت (۱۹۷۳)
۱۴. کنوانسیون بین المللی نجات دریایی (۱۹۸۹)
۱۵. کنوانسیون بین المللی تغییرات اقلیمی (۱۹۹۲)
۱۶. پروتکل کیوتو در مورد کنوانسیون تغییرات اقلیم (۱۹۹۸)
۱۷. پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات در دریا (۱۹۹۸)
۱۸. کنوانسیون مربوط به تالاب های مهم بین المللی به ویژه تالاب های زیستگاه پرندگان آبی (۱۹۷۱)

اولویت های رسیدگی

رسیدگی به عملکرد برخی از طرح های تملک داراییهای سرمایه ای و همچنین برخی از مسائل زیست محیطی تحت عناوینی به شرح ذیل :

۱. حسابرسی توافقیهای بین المللی MEAS
۲. حسابرسی جلوگیری از ورود ریزگردها از کشورهای همسایه بدخل کشور و نقش دستگاه های اجرایی در خصوص این موضوع.
۳. حسابرسی معضلات دریایی ایران و اقدامات سازمان حفاظت محیط زیست بعنوان متولی اصلی حفاظت از محیط زیست دریایی و همچنین انجام حسابرسی عملکردی طرح بررسی و حفاظت محیط زیست دریایی .

۴. حسابرسی محیط زیست دریایی و نقش دستگاه های اجرایی مرتبط (سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان بنادر و دریانوردی و ...)
۵. حسابرسی اجرای الزامات تعیین شده در فصل سوم قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا توسط دستگاههای ذیربط بخصوص در هشت کلانشهر آلوده کشور .
۶. حسابرسی های زیست محیطی رودخانه های کشور با رویکرد آسیب شناسی در حوزه های مختلف جهت شناسائی تهدیدات و آسیبهای موجود و بررسی اقدامات صورت گرفته جهت رفع تهدیدات و آسیبهای مذکور.
۷. حسابرسی پارک های ملی در حفظ و نگهداری گونه های گیاهی و جانوری آسیب پذیر و همچنین بررسی اهمیت حفظ و نگهداری از این املاک.
۸. حسابرسی ارزیابی زیست محیطی طرحها و پروژه های بزرگ
۹. خوداظهاری آلودگی و تخریب زیست محیطی و ارتقاء مشخصات فنی، ضوابط و استانداردهای زیست محیطی در سراسر کشور جهت حصول اطمینان از ارزیابی های زیست محیطی اجرای پروژه ها ، طرحهای عمرانی
۱۰. حسابرسی نحوه جلوگیری از آلودگی هوا در خصوص رعایت استانداردهای زیست محیطی در خودروهای تولید داخل و خودروهای وارداتی.
۱۱. حسابرسی وضعیت تالابهای کشور و اقدامات حفاظتی سازمان حفاظت محیط زیست در اینخصوص.
۱۲. حسابرسی پدیده رو به رشد جنگل زدایی.
۱۳. حسابرسی پدیده رو به رشد بیابان زایی.
۱۴. بررسی نحوه عملکرد سازمان حفاظت محیط زیست در برخورد با معضل زیست محیطی کاهش روزافزون آب دریاچه ارومیه و بسیاری دیگر از مسائل و مشکلات زیست محیطی حال حاضر.
۱۵. حسابرسی زیست محیطی دریاچه ها
۱۶. حسابرسی زیست محیطی مناطق حفاظت شده
۱۷. حسابرسی انتقال صنایع آلاینده و مزاحم به خارج از شهر ها
۱۸. حسابرسی حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ ها
۱۹. حسابرسی زیست محیطی رودخانه های مرزی
۲۰. حسابرسی پسماندها
۲۱. حسابرسی زباله های الکترونیک

برنامه حسابرسی و شرح اقدامات

برنامه های جاری :

- ۱- حسابرسی پارکهای ملی.
- ۲- حسابرسی توافقنامه های بین المللی (MEAS). (۱ مورد)
- ۳- حسابرسی نحوه جلوگیری از آلودگی هوای کلان شهرها.
- ۴- حسابرسی زیست محیطی رودخانه های استانهای شمالی.
- ۵- رعایت استانداردهای زیست محیطی در خودروهای تولید داخل و خودروهای وارداتی.
- ۶- حسابرسی عملکرد طرح شماره ۴۰۴۰۱۰۰۱ با عنوان "بررسی و حفاظت محیط زیست دریایی" سازمان حفاظت محیط زیست.
- ۷- حصول اطمینان از کاهش عوامل آلوده کننده و مخرب محیط زیست کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی.
- ۸- گزارش رسیدگی به خانه های سازمانی.
- ۹- گزارش خاص رسیدگی به طرح های نیمه تمام و راکد.
- ۱۰- بررسی موضوع احداث جاده جنگل ابر.
- ۱۱- بررسی موضوع احداث کنار گذر ساحلی رامسر.
- ۱۲- بررسی موضوع حق آبه دریاچه ارومیه.
- ۱۳- بررسی برگزاری دومین مسابقه تالاب نوردی ساحل به ساحل میانکاله.
- ۱۴- بررسی اقدامات انجام شده دستگاه های اجرایی در مقابله با ریزگردها.
- ۱۵- بررسی اخذ مجوز اثرات زیست محیطی احداث پل قشم - بندر عباس.
- ۱۶- بررسی اقدامات انجام شده در خصوص لکه های نفتی در میادین نفتی سلمان، سروش و ابوذر در خلیج فارس.
- ۱۷- بررسی عملکرد سال ۱۳۹۰ قانون برنامه پنجم.
- ۱۸- بررسی عملکرد تبصره های قانون بودجه کل کشور.
- ۱۹- رسیدگی به اعتبارات دریافتی از محل بند ۲ ماده واحده.
- ۲۰- بررسی مصوبات ابطال شده توسط هیات تطبیق قوانین و مقررات.
- ۲۱- بررسی مصرف اعتبارات مدیریت بحران در دیوان محاسبات خراسان جنوبی.
- ۲۲- بررسی آخرین وضعیت تصویب اسناد پشتیبان مربوط به احکام قانون برنامه پنجم.

- ۲۳- بررسی اجرای ۶ طرح کلان محیط زیستی با بیش از هزارو دویست میلیارد ریال اعتبار.
- ۲۴- بررسی ابلاغ اعتبار اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای اداره کل محیط زیست یزد.
- ۲۵- بررسی فهرست صنایع آلاینده موضوع تبصره (۱) ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده.
- ۲۶- گزارشات عملکرد مالی سه ماهه سازمان حفاظت محیط زیست موسوم به گزارشات حسابرسی ضمنی.
- ۲۷- گزارش بازرسی کل کشور در خصوص انعقاد و اجرای قراردادهای مربوط به طرح «ایجاد موزه تاریخ طبیعی ایران».

برنامه های آتی :

- ۱- شناسایی معضلات زیست محیطی در سراسر کشور
- ۲- حسابرسی مسائل زیست محیطی حوزه ها و صنایع پر مخاطره
- ۳- حسابرسی انتقال صنایع آلاینده به خارج از شهر
- ۴- حسابرسی زیست محیطی کلیه رودخانه های کشور
- ۵- حسابرسی پارکهای ملی
- ۶- حسابرسی توافقنامه های بین المللی زیست محیطی.
- ۷- حسابرسی جلوگیری از ورود ریز گرد و غبارها به داخل کشور
- ۸- حسابرسی پسماندها
- ۹- حسابرسی ارزیابی اثرات زیست محیطی پروژه ها و طرح های بزرگ
- ۱۰- بررسی معضلات مهم زیست محیطی و تهیه گزارشات زیست محیطی درخصوص آنها
- ۱۱- بررسی موردی نحوه اقدام سازمان در خصوص مسائل زیست محیطی در جریان.
- ۱۲- تدوین چارچوب و دستورالعمل برای حسابرسی موضوعات خاص زیست محیطی.
- ۱۳- مشارکت در برنامه ها و تعامل با کارگروه حسابرسی زیست محیطی ایتوسای و آسوسای .
- ۱۴- کسب آموزش های تخصصی لازم در مورد حسابرسی زیست محیطی.
- ۱۵- حسابرسی عملکردی برخی از طرح های تملک داراییهای سرمایه ای سازمان.

بخش دوم

سازمان حفاظت محیط زیست

مقدمه

مسئله نایل به هدفی مشخص و از پیش تعیین شده، محوری ترین انگیزه برای هر فعالیت است که می بایست برای تحقق آن برنامه ریزی صحیح صورت پذیرد و برای برنامه ریزی، فراهم نمودن سه عنصر اساسی آمار، نقشه و پژوهش اجتناب ناپذیر است.

دیوان محاسبات کشور که وظیفه خطیر حسابرسی کلیه دستگاههای اجرائی را عهده دار است نیز از این قاعده مستثنی نبوده و می بایست برای رسیدن به اهداف قانونی خود به این شیوه تمسک جوید.

شناخت وضعیت فعلی، تعیین وضعیت مطلوب به منظور تخمین شکاف مابین آن دو، به کمک برآورد موانع و مشکلات، آسیبها و چالشهای فرا رو می تواند چشم انداز مناسبی را پیش روی مدیران ارشد و تصمیم سازان عرصه نظارت ترسیم نماید.

اهداف

تحقق اصل پنجاهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به منظور حفاظت از محیط زیست و تضمین بهره مندی صحیح و مستمر از محیط زیست بنحوی که ضمن حفظ تعادل مناسبات زیستی موجبات توسعه پایدار و بهبود، رشد و اعتلای کیفی انسان ها فراهم آید.

وظایف

- ۱- حفاظت از اکوسیستم های طبیعی کشور و ترمیم اثرات سوء گذشته در محیط زیست
- ۲- پیشگیری و ممانعت از تخریب و آلودگی محیط زیست
- ۳- ارزیابی ظرفیت قابل تحمل محیط در جهت بهره وری معقول و مستمر از منابع محیط زیست
- ۴- نظارت مستمر بر بهره برداری از منابع محیط زیست
- ۵- برخورد فعال با زمینه های بحرانی محیط زیست شامل آلودگیهای بیش از ظرفیت قابل تحمل محیط
- ۶- بررسی، مطالعه و تحقیق به منظور دستیابی یا حصول شناسائی در زمینه های زیر :
 - عوامل آلوده کننده و مخرب محیط زیست در زمینه آب، هوا، خاک، مواد زائد، آفت کشها، کودهای شیمیائی، سرو صدا و نظایر آنها
 - چگونگی استقرار پدیده های عمرانی و توسعه کشور مانند واحدهای صنعتی، نیروگاهها، سدها، مجتمع های کشاورزی و عمرانی و سکونت گاههای انسانی و نظایر آن
 - استفاده از تکنولوژی سازگار با محیط
 - مناطقی که دارای ویژگیهای خاص و منحصر به فرد اکولوژیک می باشند و تعیین حدود آنها

- گونه های با ارزش خاص و نادر در حال انقراض گیاهی و جانوری و زیستگاههای آنها و روابط اکولوژیک و تعیین پراکندگی آنها
- مسائل زیست محیطی منطقه ای با استفاده از همکاری کشورهای همجوار و همکاری بین المللی
- ۷- تهیه و تدوین ضوابط و استانداردهای زیست محیطی در زمینه های زیر :
 - هوا شامل هوای آزاد ، حد مجاز تخلیه کننده ها ، طبقه بندی منابع و عوامل آلوده کننده آب و تغییر و تخریب مسیر رودخانه ها و انهدام تالابها و دگرگونی اکولوژیک دریاچه ها و دریاها
 - منابع خاک شامل آلوده کننده و فرساینده خاک
 - سروصدا شامل حد مجاز و تعیین ضوابط مکانی ، زمانی و نوعی
 - مواد زائد و جامد شامل جمع آوری ، حمل ، دفع یا تبدیل و بازیافت مواد زائد و جامد از منابع روستائی ، شهری ، معدنی ، کشاورزی و غیره در مناطق مختلف کشور
 - آفت کشها و کودهای شیمیائی شامل حد مجاز باقیمانده در محیط ، دفع یا معدوم نمودن و ممنوعیت مکانی ، زمانی ، نوعی ، کمی و کیفی
 - ظرفیت اکوسیستمها ، بهره وری معقول از سرزمین و سایر فعالیتهای توسعه و پیشرفت که در رابطه با کاربرد زمین و محیط زیست مطرح است
 - پوشش گیاهی و جانوران وحشی
 - آلودگی های مواد نفتی ، فلزات سنگین ، سموم کشاورزی ، فاضلاب انسانی و ... در محیط های دریایی (آب ، رسوب ، آبزیان)
- ۸- آموزش زیست محیطی به منظور اشاعه و ارتقاء سطح دانش و بینش زیست محیطی افراد جامعه برای ایجاد علاقه ، حس مسئولیت و مشارکت عمومی مردم کشور در حفاظت از محیط زیست با همکاری مراکز آموزشی و پژوهشی و رسانه های گروهی ، تشکل های غیردولتی و بهره گیری از کلیه امکانات داخل کشور و در سطح بین المللی
- ۹- ارزیابی و نظارت به منظور حصول اطمینان از کاربرد و کارائی ضوابط و استانداردهای زیست محیطی
- ۱۰- ایجاد موزه و نمایشگاه به منظور جمع آوری و نگهداری و نمایش نمونه ها و گونه های گیاهی و جانوران وحشی با توجه جنبه های آموزشی و تحقیقاتی آنها و تاکسیدرمی جانوران وحشی جهت استفاده در نمایشگاه و موزه ها
- ۱۱- ایجاد ، توسعه و گسترش مراکز آموزش علمی و کاربردی زیست محیطی به منظور تامین و تربیت نیروی انسانی مورد نیاز محیط زیست کشور با هماهنگی و همکاری وزارت فرهنگ و آموزش عالی و سایر مراجع ذیربط
- ۱۲- مطالعه و بررسی اکوبیولوژی دریا و آلودگی های دریایی و تالابهای ساحلی

۱۳- مطالعه و ارزیابی وضعیت کمی و کیفی اجزای تنوع زیستی و ذخایر ژنتیکی کشور

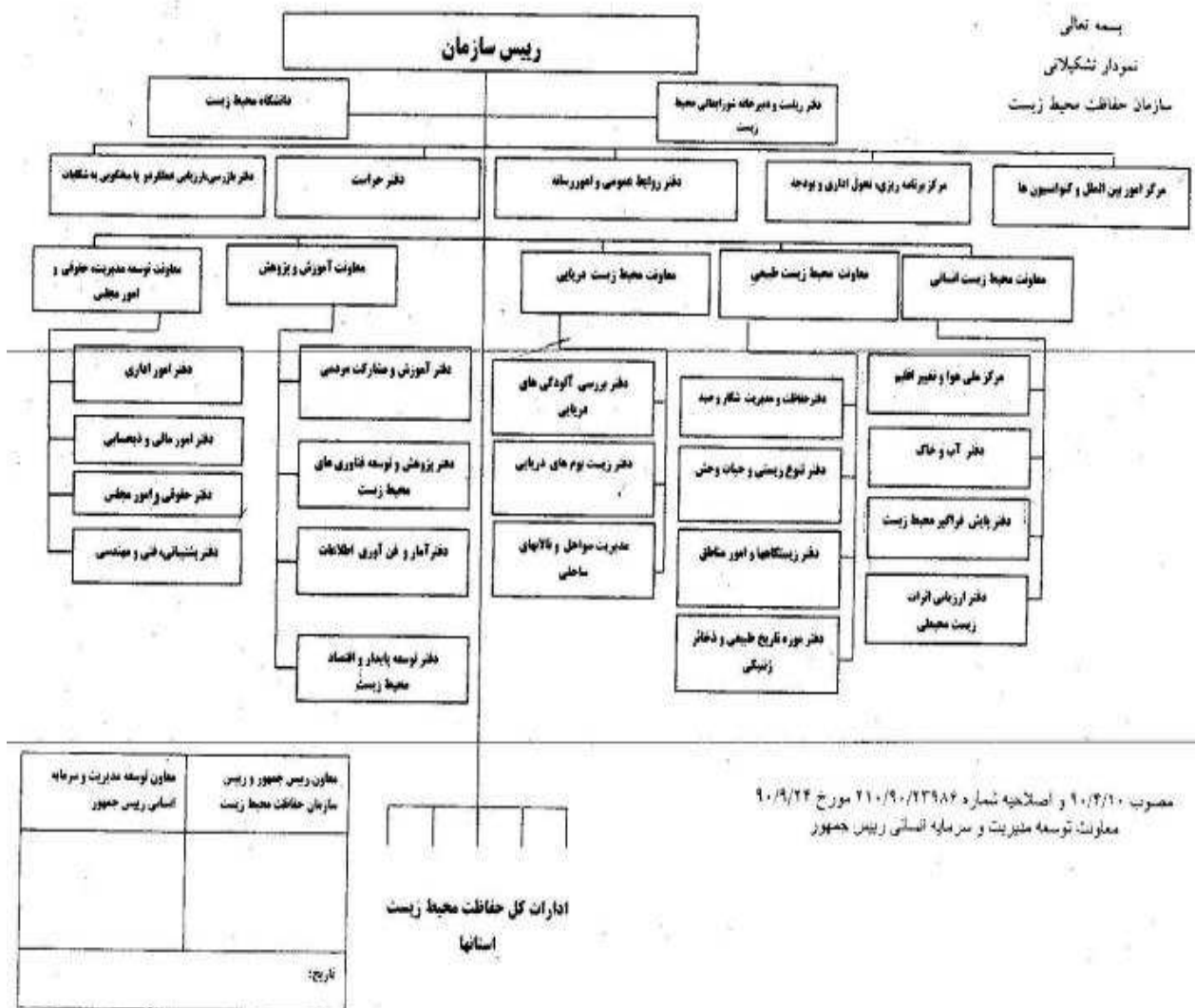
۱۴- تدوین طرح ها و پروژه های تحقیقاتی و پژوهشی منطقه ای ، ملی و بین المللی در زمینه مسایل زیست محیطی

۱۵- ارزشگذاری اقتصادی منابع طبیعی و هزینه های زیست محیطی ناشی از توسعه

۱۶- مطالعه و زمینه سازی جهت دستیابی به توسعه پایدار

تشکیلات

چارت تشکیلاتی سازمان حفاظت محیط زیست به قرار زیر است :



هیأت حسابرسی زیست محیطی و انرژی های نو

تفکیک وظایف و مسؤلیت‌ها

۱- حوزه ریاست

۱-۱- دانشگاه محیط زیست

- انجام آموزش‌های تخصصی لازم در زمینه محیط زیست به منظور تامین تجهیز و تربیت نیروی انسانی متخصص کشور
- ارائه خدمات آموزش زیست محیطی به وزارتخانه ها و موسسات و دستگاه های اجرائی و نیز افرادی که به نحوی رعایت اصول زیست محیطی در انجام فعالیت‌های آنان لازم است
- ارائه آموزش‌های کوتاه مدت و بلند مدت نظری و کاربردی در زمینه های محیط زیست
- انجام پژوهش های لازم محیطی در زمینه های آب، خاک، نبات، انسان، جانوران و اکوسیستم‌های طبیعی و انسان ساز
- برگزاری سمینارهای آموزشی ملی و بین المللی سایر اشکال آموزشی و دعوت از متخصصین عالیرتبه علوم در سطح ملی ، منطقه ای و جهانی به صورت آموزش و سخنرانی
- اقدام در خصوص تالیف، ترجمه کتب و نشریات در زمینه های مختلف محیط زیست
- برقراری ارتباط علمی، آموزشی و تحقیقاتی با مراکز و موسسات آموزشی و تحقیقاتی محیط زیست
- ارائه خدمات آموزشی ، تحقیقاتی و مشاوره ای به اشخاص حقیقی در زمینه های مختلف محیط زیست
- انجام سایر امور مربوط که از طرف مقام مافوق ارجاع می گردد .

۱-۲- دفتر ریاست و دبیرخانه شورای عالی محیط زیست

- انجام اقدامات لازم برای تهیه و جمع آوری اطلاعات تخصصی مورد نیاز به منظور ارائه در جلسات شورای عالی
- انجام مطالعات و بررسی های لازم بمنظور تجزیه و تحلیل و تعیین ضرورت مسایل و موارد قابل طرح در شورای عالی
- تنظیم برنامه بمنظور تشکیل جلسات شورای عالی و تهیه و تنظیم دستور جلسات و ابلاغ مصوبات شورای عالی به مراجع ذیربط
- انجام امور دبیرخانه شورای عالی محیط زیست
- جمع آوری، بهنگام سازی، طبقه بندی، تحلیل و پردازش آماری بمنظور ارائه اطلاعات ویژه و مطالب لازم و متناسب با موضوعات قبل از بازدیدهای داخلی و خارجی ریاست سازمان
- تهیه و تنظیم برنامه ملاقات ها و جلسات و مسافرت های رئیس سازمان
- انجام مطالعات لازم بمنظور تهیه و تدوین سیاست های کلی سازمان طبق نظر رئیس سازمان و طرح پیشنهادات در جلسات شورای معاونین سازمان

- اتخاذ تدابیر لازم، نظارت و هماهنگی و اقدام در رابطه با تهیه و تنظیم برنامه ملاقات ها، جلسات و سفرهای داخلی و خارجی ریاست سازمان و جلسات متشکله در داخل و خارج، تهیه مقدمات و تدارکات شرکت ریاست سازمان در اجلاس های خارج از کشور با همکاری دفتر روابط عمومی و امور بین الملل
- نظارت و اقدام در جهت ارسال مصوبات و ابلاغ دستورات صادره از سوی ریاست سازمان، بخشنامه ها دستورالعمل ها و ... به اشخاص، واحدها و اداره کل های استانها و پیگیری تا حصول از اجرای آنها
- انجام مکاتبات دفتر ریاست و کنترل نامه هایی که برای امضا ریاست سازمان به دفتر واصل می شود، تنظیم کارتابل روزانه، صدور مکاتبات و دعوتنامه ها با امضا ریاست سازمان
- دریافت و ثبت کلیه نامه ها و مکاتبات با عنوان ریاست سازمان و ارجاع هر یک از آنها به واحدهای ذیربط بنا به تشخیص و بر حسب مورد و با هماهنگی ریاست سازمان
- تنظیم دستور جلسات و صورتجلسات داخلی و شورای معاونین و سایر شوراها که با حضور ریاست سازمان تشکیل می گردد و ابلاغ تصمیمات متخذه به دفاتر و مراجع ذیربط و پیگیری لازم تا تحقق تصمیمات ابلاغی
- نظارت بر حسن اجرای صحیح تصمیمات و دستورات ابلاغی ریاست سازمان و ارائه گزارش مربوطه برحسب مورد به ریاست سازمان
- جمع آوری، بهنگام سازی، طبقه بندی، تحلیل و پردازش آماری به منظور ارائه اطلاعات ویژه و مطالب لازم و متناسب با موضوعات قبل از بازدیدها (داخلی، خارجی) سخنرانی ها جلسات و ... با همکاری دفتر روابط عمومی و امور بین الملل و سایر واحدهای ذیربط
- نظارت بر انجام امور مربوط به گزینش سازمان براساس قوانین و مقررات مربوطه
- ایجاد ارتباط منظم و منضبط بین هیاتهای رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان (بدوی و تجدیدنظر) و هماهنگی لازم بین آنان
- انجام امور دفتری و بایگانی امور مربوط به گزینش
- اداره امور دبیرخانه هیات های تخلفات اداری
- نظارت بر برنامه ریزی درخصوص تشکیل هر گونه همایش، کنگره، کنفرانس، اجلاس و ... و حضور فعال و نظارت بر حسن انجام کار، و ارائه گزارش جمع بندی ها و نتایج تصمیمات متخذه به ریاست سازمان با همکاری دفتر روابط عمومی و امور بین الملل و سایر معاونت ها و مدیریت های ذیربط دریافت گزارشات لازم از اقدامات و عملکرد معاونت ها، دفاتر ستادی، اداره های کل استانها حسب دستور ریاست سازمان و تطبیق کمی و کیفی گزارشات با تعهدات سازمان با همکاری مدیریت های ذیربط و تلخیص و پالایش و ارائه آن به همراه تحلیل آماری و گزارش به ریاست سازمان
- انجام امور دفتری حوزه ریاست و ابلاغ رهنمودهای رئیس سازمان به واحدها و پیگیری جهت حصول اطمینان از اجرای آنها

- تهیه و تنظیم گزارش فعالیت واحدهای مختلف سازمان جهت استحضار ریاست سازمان
- ارزشیابی عملکرد مدیران در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط
- ترتیب شناسائی مدیران و کارکنان نمونه و برگزاری مراسم معارفه و تشویق کارکنان نمونه
- هماهنگی و انجام وظایف محوله به دبیرخانه شورای ملی ایمنی زیستی که در متن قانون ایمنی زیستی کشور برای این دبیرخانه پیش بینی می شود .
- انجام سایر امور مربوط که از طرف مقام مافوق ارجاع میگردد .

۳-۱- اداره کل حراست

- تهیه و تنظیم و اجرای طرحهای حراست برای وسائل ، تجهیزات و تاسیسات ، اسناد و مدارک پرسنل سازمان
- جمع آوری اطلاعات و دریافت اسناد و مدارک محرمانه از مراجع مختلف به منظور استفاده در تهیه طرحهای حراست
- همکاری در کشف رمز تلگراف ها و نامه های محرمانه
- نظارت بر چگونگی دریافت و ثبت و ارجاع نامه ها و اسناد و مدارک خیلی محرمانه و طبقه بندی واصله از وزارتخانه و موسسات و نهادهای دولتی
- انجام اقدامات لازم و تنظیم برنامه های کلی در زمینه مقابله با حوادث و سوانح غیر مترقبه
- نظارت در مورد ایجاد و برقراری سیستم کنترل ورود و خروج مراجعان به سازمان
- ارائه مشاوره امنیتی و خدمات اطلاعاتی به مقام مافوق
- هدایت و راهنمایی و نظارت تخصصی بر امور حراست واحدهای تابعه سازمان
- بررسی صلاحیت و اعلام نظر جهت انتصاب و تصدی افراد در مشاغل حساس و یا اعزام به خارج از کشور حسب ارجاع مقامات سازمان و براساس دستورالعملهای صادره
- پاسخ به استعلامات سایر ارگانهای ذیصلاح طبق دستورالعمل مراجع ذیربط
- کنترل و نظارت بر حضور و اشتغال اتباع خارجی در سازمان براساس ضوابط مراجع ذیربط
- صدور کارت شناسایی برای کارکنان و اتخاذ تدابیر لازم به منظور پیشگیری از هرگونه سوء استفاده و جعل
- آموزش و توجیه کارکنان در خصوص مراقبتهای حفاظتی از تاسیسات و اماکن
- نظارت و کنترل تردد کارکنان و مراجعان به تاسیسات و اماکن سازمان
- انجام سایر امور مربوط که از طرف مقام مافوق ارجاع میگردد .

۴-۱- دفتر روابط عمومی و امور رسانه

- برقراری ارتباط بین سازمان و وزارتخانه ها، موسسات و سازمانهای دولتی، دستگاهها و نهادهای عمومی و تبادل اطلاعات در زمینه فعالیت های سازمان
- برگزاری مصاحبه ها، کنفرانس ها و سمینارها و ترتیب بازدید مقامات و مردم در ارتباط با وظایف و فعالیتهای سازمان
- همکاری با دبیرخانه شورای هماهنگی تبلیغات دولت به منظور اجرای سیاستهای ارتباطی و تبلیغاتی و گرفتن رهنمود در زمینه های مختلف و گزارش فعالیتهای سازمان به این دبیرخانه
- جمع آوری نظرات مردم در زمینه های زیست محیطی از طرق مختلف و طبقه بندی و تجزیه و تحلیل و انعکاس آن به مسئولان و برنامه ریزان ذیربط
- تنظیم و توزیع گزارشهای خبری از فعالیتهای سازمان و اعلام اخبار مربوط به سازمان به رسانه های گروهی جهت اطلاع همگان
- ضبط و نگهداری آمار فعالیت ها و بولتن های خبری سازمان به منظور فراهم آوردن امکان دسترسی به اطلاعات و آمار مورد نیاز در زمینه عملکرد سازمان
- تهیه پاسخ به مسائلی که در رسانه های گروهی در ارتباط با وظایف و فعالیتهای سازمان و مسائل زیست محیطی منعکس می گردد با همکاری واحدهای ذیربط
- تهیه اطلاعیه های مربوط به اعیاد و مراسم و تسلیت ها و تبریک ها
- برگزاری مراسم به مناسبت های مختلف در داخل سازمان
- ترتیب برگزاری مصاحبه های مقامات، مسئولان و کارشناسان سازمان با رسانه های گروهی
- انجام هماهنگی های لازم با معاونت ها و مدیریت های ذیربط در زمینه ماموریت های خارج از کشور
- انجام کلیه امور مربوط به رزرواسیون و اخذ گذرنامه خدمت تعیین محل و مدت ماموریت خارج از کشور جهت کارکنان سازمان
- انجام اقدامات لازم به منظور حفظ و گسترش روابط و ارتباط متقابل بین سازمان حفاظت محیط زیست و سازمانها و نهادها و کنوانسیون های بین المللی و منطقه ای در زمینه فعالیتهای زیست محیطی با همکاری واحدهای تخصصی و مرکز آموزش زیست محیطی
- مبادله اطلاعات علمی و تحقیقاتی در زمینه مسائل زیست محیطی با سازمانهای بین المللی و منطقه ای و استفاده متقابل از امکانات و تسهیلات در زمینه مبادله کارشناس و ماموریتهای آموزشی و بورسهای تحصیلی اعطائی این سازمان ها با همکاری واحدهای تخصصی و معاونت آموزش و برنامه ریزی

- بررسی و انجام اقدامات لازم در مورد عضویت جمهوری اسلامی ایران در پیمانهای منطقه ای و بین المللی مربوط به محیط زیست

- ارائه طرحها و پروژه های مربوط به محیط زیست منطقه ای یا بین المللی در مجامع ذیربط

- همکاری و برقراری ارتباط با واحدها و هسته های محیط زیست در دستگاههای دولتی

۵-۱- دفتر بازرسی، ارزیابی عملکرد و پاسخگوئی به شکایات

- ارزیابی عملکرد

- تهیه و تدوین شاخص های اختصاصی و معیارهای ارزیابی عملکرد سازمان و واحدهای تابعه و وابسته به آن با همکاری واحدهای ذیربط

- اجرای دستورالعمل های ارزیابی عملکرد و تکمیل فرم های مربوط و تهیه مستندات لازم.

- احصاء فرم های تکمیل شده و مستندات آنها و ارائه به شورای تحول اداری یا کمیسیون تحول اداری

- همکاری و هماهنگی با شورای (یا کمیسیون) تحول اداری سازمان به منظور تعیین و تأیید امتیازات.

- بررسی برگه های تکمیل شده و تأیید آنها بر اساس عملکرد واقعی توسط شورای (یا کمیسیون) تحول اداری.

- پیگیری و اجرای ارزیابی عملکرد سازمان، واحدها و مؤسسات وابسته و تهیه گزارش تحلیلی از نتایج ارزیابی و ارائه آن به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور در مقاطع زمانی تعیین شده.

- نظارت بر حسن اجرای برنامه های ارزیابی عملکرد در سازمان، و واحدها وابسته و تحلیل ارزیابی های انجام شده و ارائه پیشنهادهای لازم.

- انجام مطالعات و تحقیقات لازم در رابطه با برنامه های ارزیابی عملکرد و شاخصهای مورد عمل در سازمان و ارائه پیشنهاد های لازم

- انجام سایر اموری که در چارچوب برنامه های ارزیابی عملکرد سازمان از طرف سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ارجاع میگردد.

- دریافت برگه های تکمیل شده توسط مدیران مسئول و مجریان سازمان متبوع و تلفیق آنها و ارسال جهت تصویب به مراجع ذیربط.

- بازرسی

- تهیه و تنظیم برنامه های بازرسی مستمر و دوره ای و یا موردی از واحدهای ستادی و استانی برای سنجش میزان مطابقت عمل و عملکرد اقدام کنندگان با اهداف، برنامه ها، دستورالعمل ها، و ضوابط و شاخص های مورد ارزیابی

- انجام بازرسی از نحوه عملکرد مدیریت ها و واحدهای سازمان با توجه به قوانین و مقررات و جاری به منظور یافتن کاستی ها، سوء مدیریت و انحرافات از سیاستهای تعیین شده و ارائه راه حل ها و پیشنهادات برای رفع آنها
- ارزیابی عملکرد واحدهای اجرایی محیط زیست کشور با همکاری مدیریتهای تخصصی سازمان به منظور تهیه و ارائه گزارش به ریاست سازمان
- بازرسی از عملکرد مدیران و کارکنان و سنجش میزان رضایت مردم از واحدهای مختلف و نحوه برخورد مدیران و کارکنان با ارباب رجوع
- تهیه گزارش های ادواری در فواصل ماهانه، سه ماهه، شش ماهه، و سالانه برای اطلاع رئیس سازمان از عملکرد واحدهای مختلف
- برقراری ارتباط با سازمان بازرسی کل کشور و ایفای وظیفه مندرج در ماده ۱۲ قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور، کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ مجلس شورای اسلامی و واحدهای نظرسنجی دستگاه ها و رسانه های جمعی و مطبوعات.
- تجزیه و تحلیل عملکرد واحدها، مدیریت ها و کارکنان بر اساس بازرسی های انجام شده.
- کشف مفاسد اداری از طریق بازرسی های آشکار و پنهان و ارائه گزارشهای لازم به مدیران ذیربط و ریاست سازمان
- آموزش و توانمندسازی مستمر بازرسان با همکاری واحد آموزش سازمان
- اعلام نظر در مورد میزان رضایت مردم از عملکرد کارکنان و مدیران به واحد امور اداری برای اعمال در وضعیت مزایای استخدامی آنها در چارچوب قوانین و مقررات ذیربط.
- پاسخگوئی به شکایات
- دریافت شکایات حضوری و مکتوب مردم (مراجعات) از واحدها و کارکنان سازمان
- بررسی و تحقیق پیرامون صحت یا سقم موضوع شکایات و پیگیری تا اخذ نتیجه نهائی منظور پاسخگوئی به شاکی.
- بررسی و پاسخگوئی در خصوص مراجعات به نهادهای نظارتی و بازرسی از قبیل نهاد ریاست جمهوری و سازمان بازرسی کل کشور
- پیگیری و اخذ نظریات و پیشنهاد های واحدهای تخصصی در ارتباط با شکایات واصله به منظور رسیدگی و اعلام پاسخ به شاکیان.
- جمع بندی شکایات در مقاطع سه ماهه و تجزیه تحلیل علل بروز شکایات و ارائه گزارش برای ریاست سازمان و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به گونه ای که موجب کاهش شکایات مردمی گردد.
- پیگیری نتایج گزارش های تهیه شده
- پیگیری برای ارسال پاسخ به شاکیان

- انجام سایر امور مربوط که توسط مقام مافوق ارجاع می گردد .

۲- معاونت محیط زیست انسانی

۲-۱- دفتر هوا (مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم)

-انجام بازرسیهای لازم از چگونگی شناخت اثرات کمی و کیفی آلودگی هوا ناشی از منابع مختلف آلوده کننده آن بر محیط زیست در سطح ملی.

- مطالعه انواع گازهای موثر در شرایط گلخانه ای و لایه اوزون و کاهش مصرف CFC ها و استفاده از مواد جایگزین

- بررسی نحوه عملکرد واحد های تابعه در زمینه شناسائی ظرفیت قابل تحمل محیط از نظر پذیرش مواد آلوده کننده هوا و عوامل تشدید کننده پدیده وارونگی هوا در سطح کشور.

- مطالعه به منظور تعیین شقوق فعالیت های مربوط به جلوگیری از آلودگی هوا و برنامه ریزی در این زمینه

- تهیه گزارشات سالانه از عملکرد واحد های استانی از چگونگی استفاده از شیوه های کاهش آلودگیهای هوا و پیش بینی وضعیت آلاینده محیط با توجه به ظرفیت قابل تحمل آن در استانهای کشور.

- بررسی به منظور برقراری استانداردها و ضوابط مربوط به آلودگی هوا و صدا و ارتعاش و تعیین شاخص های زیست محیطی

- بررسی به منظور تغییر سوخت های خانگی و صنعتی و وسائط نقلیه موتوری به سوخت های مناسب تر و کم آلوده کننده تر

- بررسی و ارائه پیشنهاد در جهت بهبود کیفیت موتور اتومبیل ها به منظور کاهش سوخت و آلودگی بهینه سازی مصارف سوختی

- بررسی به منظور استفاده از انرژی های پاک از قبیل برق - انرژی خورشیدی در موارد ممکن

- بررسی به منظور استفاده از تکنولوژیهای کنترل آلودگی هوا در صنایع و ارائه پیشنهاد لازم در این زمینه

- ارائه راهکارهای علمی برای تهیه طرحهای لازم جهت مقابله با آلودگی هوای شهرها و برکنار ماندن شهروندان از اثرات زیان آور آن در شرایط بحرانی نظیر پیشنهاد برقراری محدودیت های مقتضی در سطح ملی.

- تجزیه و تحلیل راه حل های مورد استفاده برای مقابله با بحرانهای زیست محیطی ناشی از بلایای طبیعی و یا حوادث غیر مترقبه در رابطه با آلودگی هوا در استانهای مربوطه برای تهیه گزارشات سالانه.

- برنامه ریزی و تعیین اولویت برای انجام پژوهش ها و اقدامات مربوط به جلوگیری از آلودگی هوا

- راهنمایی و ارشاد واحد های تابعه برای تهیه اطلاعات به منظور ارائه هشدارهای لازم در ارتباط با آلودگی هوا و ارائه راه حل رفع آلودگی ها از طریق اقدامات فرهنگی قانونی و ...

- تامین زمینه تخصصی اقدامات حقوقی و قانونی سازمان در ارتباط با هوا و سروصدا
- تبادل اطلاعات و آمار مربوط به آخرین تکنولوژی و تجربیات جهانی در رابطه با آلودگی و کنترل آلودگی هوا با سازمانها و مراجع داخلی و خارجی
- انجام اقدامات لازم و امور مربوط به کنوانسیون ها و تعهدات بین المللی و منطقه ای کشور در زمینه هوا و جو
- به روز نگه داشتن اطلاعات مربوط به آلودگی هوا و همکاری متقابل و مستمر با بانک اطلاعاتی سازمان
- تهیه و اجرای طرح های سیستم نظارت مستمر هوا
- تهیه و ارائه گزارشهای لازم از نتایج مطالعات و بررسیها و نیز گزارش سایر فعالیتهای انجام شده

۲-۲- دفتر آب و خاک

- بررسی و شناخت اثرات کمی و کیفی آلودگی آب و خاک ناشی از منابع مختلف آلوده کننده آن
- بررسی چگونگی استفاده واحد های استانی از روشهای نوین برای تعیین ظرفیت قابل تحمل محیط از نظر پذیرش مواد آلوده کننده آب و خاک و تعیین قدرت خود پالائی منابع پذیرنده آب.
- بررسی و ارائه و طرق کاهش آلودگیهای آب و خاک و پیش بینی وضعیت آینده باتوجه به ظرفیت قابل تحمل آن
- بررسی به منظور تعیین استانداردها و ضوابط مربوط به منابع و مواد آلوده کننده آب و تعیین شاخص های زیست محیطی در این زمینه
- بررسی آثار زیست محیطی بهره برداری از منابع آب و ارائه پیشنهادات لازم برای استفاده بهینه از این منابع
- بررسی پدیده سیل و سیلابها و عوامل ایجاد کننده آن به منظور جلوگیری از آثار مخرب زیست محیطی
- انجام مطالعات لازم به منظور کنترل فاضلابهای صنعتی و خانگی و تاسیسات عمومی
- برنامه ریزی و تعیین اولویت برای انجام پژوهش ها و اقدامات مربوط به جلوگیری از آلودگی آب و خاک ناشی از مواد زائد جامد، زباله، فاضلابها، مصرف سموم و آفت کشها و کودهای شیمیایی و ترکیبات آلی پایدار، برنامه ریزی در این زمینه با هدف به حداقل رساندن ضایعات با استفاده مجدد از آنها (بازیافت)
- تهیه گزارش جامع از اقدامات استانها در خصوص جلوگیری از آثار مخرب عوامل مختلف آلوده کننده آب و خاک از جمله منابع صنعتی، درمانی، خدماتی، کشاورزی با توجه ویژه به ترکیبات آلی پایدار و مواد زائد خطرناک (پسماندهای ویژه)
- بررسی عوامل فرسایش خاک به منظور تعیین آثار زیست محیطی آن و ارائه هشدارها و پیشنهادهای لازم در این زمینه
- انجام بررسیهای لازم در زمینه الگوهای مصرف ناسازگار با محیط به منظور ارائه الگوهای مناسب کاهش پسماندها

- بررسی عوامل ایجاد و گسترش بیابانها و شنهای روان به منظور تعیین آثار زیست محیطی آنها و تدوین ضوابط و ارائه راه حل های مناسب به منظور جلوگیری از گسترش پدیده های فوق
- بررسی پیامدهای زیست محیطی ناشی از زمین لرزه و رانش زمین و انجام اقدامات مقتضی در این زمینه
- به روز نگه داشتن اطلاعات مربوط به آلودگی آب و خاک و همکاری متقابل و مستمر با بانک اطلاعات سازمان
- تهیه و اجرای طرحهای مناسب در رابطه با نظارت مستمر خاک ، آب و پسماندها
- انجام اقدامات لازم و امور مربوط به کنوانسیون ها و تعهدات بین المللی و منطقه ای کشور در زمینه آب و خاک از جمله کنوانسیون بازل ، کنوانسیون استکهلم (آلاینده های آلی پایدار (pops)) ، کنوانسیون روتردام (pic).
- تهیه اطلاعات به منظور ارائه هشدارهای لازم در ارتباط با آلودگی آب و خاک و ارائه راه حل رفع آلودگی ها از طریق اقدامات فرهنگی، قانونی
- انجام مطالعات کاربردی بر روی انواع پسماندها و تدوین ضوابط و برنامه های کمی برای بازیافت و یا معدوم نمودن آنها
- تامین زمینه تخصصی اقدامات حقوقی و قانونی سازمان در ارتباط با آلودگی آب و خاک
- بررسی آثار زیست محیطی مصرف سموم ، کود شیمیائی و آفت کشها و همچنین ترکیبات آلی پایدار با تاکید تطابق آنها با شرایط اقلیمی مناطق مختلف کشور و همچنین بررسی و پیشنهاد راه حل های مناسب
- تهیه و حراست گزارشهای لازم از نتایج مطالعات و بررسیهای انجام شده و نیز گزارش سایر فعالیتهای انجام شده
- انجام سایر امور مربوط که از سوی مقام مافوق ارجاع می شود.

۳-۲- دفتر ارزیابی اثرات زیست محیطی

- مطالعه و تحقیق در زمینه سیاستهای مدیریت حفاظت محیط زیست با هدف دراز مدت افزایش کیفیت محیط زیست در سطح کشور با همکاری واحدهای ذیربط
- انجام نظارت و بازرسیهای لازم در زمینه مطالعه، شناسایی، ارزیابی و تعیین ظرفیت قابل تحمل بیوم های کشور جهت آماده سازی سرزمین و برقراری زمینه توسعه منطقه ای و ملی بر مبنای شاخص های زیست محیطی
- نظارت بر مطالعه، شناسایی و ارزیابی بیوم های کشور جهت مکان یابی برای کاربری های گوناگون زمین با استفاده از شاخص های زیست محیطی منطقه ای به منظور ممانعت از تخریب محیط و کاهش تخریب تا حد ممکن و نیز تهیه ضوابط مکان یابی براساس شرایط منطقه ای

- مطالعه و تحقیق در زمینه چگونگی بهره برداری از منابع طبیعی قابل تجدید و غیر قابل تجدید با همکاری واحدهای ذیربط به منظور حفظ و تداوم بازدهی این منابع
- تحقیق در زمینه امکانات پیشگیری از زیانهای ناشی از فعالیتهای اقتصادی بر عوامل زیست محیطی و نیز ارائه گزینه هایی که از کمترین اثرات نامطلوب برمحیط زیست برخوردار باشند
- مطالعه در زمینه مسائل زیست محیطی ناشی از جمعیت و محیط زیست مصنوع به منظور ارائه گزینه های مناسب جهت پیشگیری از بروز اثرات سوء جابجایی، مهاجرت، حاشیه نشینی و سایر پدیده های شهر نشینی در محیط زیست
- بررسی و ارزیابی کلیه طرحهای عمرانی، خدماتی، صنعتی، تولیدی شهری و کشاورزی به منظور پیشگیری از تخریب محیط زیست و یا کاهش تخریب تا حداقل ممکن
- تهیه و تنظیم الگوی تغییرات اکولوژیک زیست محیطی منتج از طرحهای آبادانی و بهره برداری در حال اجراء و آینده کشور
- ارائه راهنماییهای لازم در زمینه شناخت علل بروز اثرات زیست محیطی ناشی از طرحهای توسعه شهری، صنعتی، کشاورزی، خدماتی و تولیدی بر محیط زیست و ارائه گزینه های مناسب جهت کاهش و یا جبران اثرات نامطلوب آنها در سطح کشور
- تحقیق در زمینه تکنولوژی سازگار با محیط زیست با توجه به شرایط و ویژگیهای اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی هر منطقه
- تهیه و تنظیم و ارائه گزارش های لازم در مورد فعالیتهای و عملکرد دفتر
- انجام سایر امور مربوط که از طرف مقام مافوق ارجاع می گردد .

۴-۲- دفتر پایش فراگیر محیط زیست

- نظارت بر نحوه انجام آزمایشات فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیک بر روی نمونه های پسابهای صنعتی، شهری، کشاورزی، همچنین آنالیز کامل مواد جامد به منظور شناخت کمی و کیفی عوامل آلوده کننده در جهت کنترل آلودگیهای زیست محیطی در سطح ملی.
- تهیه و اجرای پروژه های علمی و تحقیقاتی آزمایشگاهی در زمینه های مختلف زیست محیطی بصورت مستقل یا باهمکاری سایر سازمانها و مراکز تحقیقاتی دیگر
- ارائه خدمات آزمایشگاهی به واحدهای مرکزی و خارج از مرکز سازمان در مواردی که مورد درخواست خارج از توان آزمایشگاهی آنها باشد
- ایجاد هماهنگی بین آزمایشگاه مرکزی و کلیه آزمایشگاههای خارج از مرکز سازمان در جهت افزایش توان علمی و فنی کادر آزمایشگاهی از طریق مبادله و انتقال اطلاعات و تجربیات فنی موجود و دستاوردهای جدید علمی و معرفی فن آوری و وسائل

- و روش های تازه در امور آزمایشگاهی و همچنین تهیه دستورالعملهای لازم در جهت استاندارد نمودن روش های نمونه برداری و آزمایشات مربوط در سطح کشور
- ایجاد هماهنگی و برنامه ریزی و ارائه طریق در جهت تاسیس آزمایشگاههای جدید در استانها و تجهیز و تکمیل واحدهای موجود و هدایت آنها در انجام این امور همراه با نظارت بر اجرای صحیح آن
 - ایجاد آمادگی فنی در جهت برقراری ارتباطات با مراکز علمی داخلی، منطقه ای و بین المللی به منظور دستیابی به روشهای نوین فعالیت های آزمایشگاهی و آنالیز مواد از طریق تبادل اطلاعات و تبادل کارشناس
 - فراهم آوردن امکانات لازم اعم از پرسنلی و تجهیزاتی به منظور بیشتر فعال نمودن آزمایشگاههای مرکز سازمان و نیز هدایت و نظارت بر اجرای این امر در واحدهای استانی برای ارائه خدمات آزمایشگاهی بصورت انتفاعی به افراد و واحدهای مختلف برون سازمان در بخشهای مختلف دولتی و خصوصی
 - برنامه ریزی در جهت تکمیل و تجهیز بخش های آزمایشگاهی مرکزی و هدایت این برنامه در واحدهای خارج از مرکز با استفاده از اعتبارات قابل هزینه از محل کسب درآمدهای ناشی از وصول تعرفه های آزمایشگاهی با رعایت مقررات مربوطه و هماهنگی مدیریت های ذیربط ستادی در سازمان
 - تهیه گزارش ملی از نتایج انجام آزمایش های فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی بر روی نمونه های آب دریا و محیط های آبی وابسته به دریا و آبهای داخلی حسب درخواست مدیریت های ذیربط ستادی در سازمان
 - انجام آزمایشات و پژوهشهای مربوطه به منظور شناسایی و ردیابی بقایای سموم در محیط زیست
 - بررسی و پژوهش در مورد عوامل بیولوژیکی موثر در میزان آلودگی محیط زیست، شناخت اجرام پاتوژن
 - نظارت بر انجام آزمایشات لازم بر روی دریاچه ها، دریاها، تالاب ها و رودخانه ها به منظور شناخت آلودگیها و تعیین قدرت خود پالائی آنها در استانهای کشور.
 - ارائه خدمات آزمایشگاهی به واحدهای مرکزی و خارج از مرکز سازمان
 - آموزش کادر فنی مورد نیاز در رابطه با آزمایشگاههای مرکزی سازمان و هماهنگی بین آزمایشگاه مرکزی و کلیه آزمایشگاههای خارج از مرکز سازمان
 - تهیه راهکارهای علمی برای سنجش مستمر پارامترهای آلاینده هوا جهت آگاهی از وضعیت آلودگی هوا در نقاط مختلف تهران و شهرهای آلوده در سطح کشور.
 - برنامه ریزی به منظور تاسیس ایستگاههای کنترل و مراقبت دائم هوا در نقاط مختلف کشور به منظور پژوهش در زمینه آلودگی هوا و تدوین استانداردهای مربوطه

- فراهم آوردن امکانات لازم شامل برنامه ریزی و مدیریت به منظور تامین قطعات یدکی ، سرویسهای فنی لازم و نگهداری ایستگاههای مرکزی و آزمایشگاه های سیار در سطح کشور
- بررسی شیوه های مورد عمل واحد های تابعه برای سنجش میزان آلاینده های هوا ناشی از فعالیت صنایع به منظور شناخت و کنترل آلودگی هوا در استانهای کشور.
- سنجش میزان آلاینده های هوا ناشی از وسائط نقلیه موتوری به منظور جمع آوری اطلاعات و برنامه ریزی به منظور کاهش آلودگی هوا
- نشر مطالعات علمی و نتایج حاصل از پژوهشهای آزمایشگاهی
- برنامه ریزی و مدیریت به منظور تاسیس ، تجهیز و تکمیل آزمایشگاه های مختلف در واحدهای استانی
- تهیه گزارش جامع در سطح کشور از انجام آزمایشات لازم بر روی نمونه های جانوران وحشی ، پرندگان و آبزیان به منظور شناخت بیماریها و تعیین علل مرگ و میر آنها و تعیین اثرات آلودگیهای محیطی .
- بررسی چگونگی انجام آزمایشات لازم بر روی گیاهان به منظور تعیین اثرات عوامل مختلف زیست محیطی بر روی آنها و ارائه راهکارهای مناسب برای افزایش بهره وری فعالیت های صورت گرفته در سطح کشور.
- اداره امور مرکز کنترل گازهای خروجی وسائط نقلیه موتوری و صدور مجوز تردد برای وسائط نقلیه مراجعه کننده باتوجه به ضوابط و استانداردهای تعیین شده
- پژوهش به منظور شناخت آخرین متدهای آنالیز مواد که مورد تائید مراکز علمی بین المللی بوده و انعکاس آن به آزمایشگاههای خارج از مرکز و تامین آموزش لازم برای پرسنل آنها
- فراهم آوردن امکانات لازم اعم از پرسنلی و تجهیزاتی به منظور بیشتر فعال نمودن آزمایشگاه های سازمان برای ارائه خدمات آزمایشگاهی بصورت انتفاعی به بخشهای مختلف دولتی و خصوصی
- حفظ و نگهداری تجهیزات و مواد شیمیایی آزمایشگاهها ، همچنین پیش بینی هزینه های وسائل و مواد مورد نیاز در جهت تخصیص اعتبارات سالیانه
- انجام سایر امور مربوط که از طرف مقام مافوق ارجاع می گردد .

۳- معاونت محیط طبیعی و تنوع زیستی

۳-۱- دفتر تنوع زیستی و حیات وحش

- مطالعه و ارزیابی وضعیت کمی و کیفی اجزای تنوع زیستی کشور با تاکید بر مناطق تحت مدیریت سازمان
- پژوهش و مطالعه (جمع آوری ، شناسایی و رده بندی) گونه های گیاهی و جانوری حمایت شده و در معرض تهدید کشور

- ایجاد و تکمیل مجموعه های (کلکسیون) مرجع نمونه های گیاهی ، جانوری ، زمین شناسی ، سنگ و کانی و فسیل
- مطالعه و بررسی در خصوص اکتشاف، استخراج و بازسازی نمونه های فسیلی گیاهی و جانوری کشور
- مطالعه و بررسی تبارشناسی ، جغرافیایی زیستی و ساختار جمعیت گونه های حمایت شده و در معرض تهدید گیاهی و جانوری کشور ، اعمال نظارت تخصصی بر واحدهای خارج از مرکز و ارائه خدمات مشاوره و راهنمایی و ارشاد آنان در زمینه های تنوع زیستی و ذخائر ژنتیکی
- مطالعه و بررسی وضعیت نمونه های گیاهی ، جانوری کشور (با تاکید بر گونه های بومی و در معرض تهدید) بر پایه کاربرد روشهای تحقیقات پیشرفته نظیر روشهای مولکولی و ژنتیکی
- مطالعه و بررسی زیست شناختی و بوم شناختی گونه های گیاهی کشور
- مطالعه و بررسی زیست شناختی و بوم شناختی ، عادات ، رفتار ، تغذیه و تولید مثل گونه های جانوری کشور
- ایجاد و تکمیل بانک اطلاعاتی جامع شامل اطلاعات، فیلم و تصاویر موزه های تاریخ طبیعی کشور (گیاه شناسی ، جانورشناسی و زمین شناسی)
- بررسی عوامل تهدید و تجدید بقای گونه های گیاهی و جانوری کشور و ارائه راهکارهای رفع بحران
- تدوین شاخص های تنوع زیستی دفتر تنوع زیستی و موزه
- بررسی ، شناسایی و ارائه راهکارهای مناسب درخصوص حفاظت سایت های گیاهی ، جانوری و زمین شناسی در اکوسیستم های حساس شکننده
- مطالعه جهت تعیین ضوابط اجرای احیای گونه های گیاهی و جانوری (طرح های خارج از زیستگاه) در مناطق تحت مدیریت
- مطالعه و بررسی نقاط دارای پتانسیل حفاظت (غنای گونه ای ، گونه های منحصر بفرد، ارزش فسیلی ، تاریخ طبیعی و ...)
- مطالعه و بررسی و ایجاد باغ گیاه شناسی در محل پارک طبیعت پردیسان (با تاکید بر مطالعات تکمیلی به منظور حفاظت از گونه های در معرض تهدید کشور)
- افزایش توانمندسازی و به روز نمودن اطلاعات کارشناسان موزه از طریق مطالعات مشترک با دانشگاهها و موزه های تاریخ طبیعی معتبر جهان
- همکاری علمی و فنی در زمینه تامین و تکمیل موزه های تاریخ طبیعی کشور و اقدام جهت ایجاد نمونه های جدید و نمایشگاهها با همکاری واحدهای مربوطه
- بررسی ضوابط ورود و خروج نمونه های گیاهی ، جانوری و زمین شناسی به / از کشور
- بررسی ضوابط اجرایی کنترل گونه های گیاهی و جانوری وارداتی و مهاجم

- انجام پژوهش ها و مطالعات مشترک با کنوانسیونهای زیست محیطی و سازمانهای بین المللی در زمینه حفاظت و احیای گونه های گیاهی جانوری
- ایجاد ارتباط لازم و مبادله اطلاعات و نمونه و سایر جنبه های همکاری با موزه های مشابه داخلی و خارجی از کشور و مشارکت در مجامع موزه داری و برگزاری و شرکت در دوره های آموزشی تخصصی

۲-۳- دفتر موزه تاریخ طبیعی و ذخائر ژنتیکی

- تحقیق به منظور تهیه و تدوین اصول و ضوابط حفاظت و بهره برداری پایدار از منابع حیات وحش کشور به منظور مدیریت بهینه این منابع (شامل پستانداران، پرندگان، خزندگان، دوزیستان و ماهیان آبهای داخلی به استثناء گونه های دریایی)
- انجام بررسیهای لازم و جامع در زمینه های شناسایی، تعیین جمعیت، نرخ زادآوری، بررسی عادات و رفتار، شرایط زیستی و سایر پارامترهای زیست شناختی گونه های مختلف حیات وحش (شامل پستانداران، پرندگان، خزندگان، دوزیستان و ماهیان آبهای داخلی به استثناء گونه های دریایی) به منظور مشخص نمودن ذخایر ژنتیکی کشور و نیز اعلام گونه های قابل بهره برداری، نادر، در خطر انقراض و گونه های آسیب رسان
- تهیه، تدوین و روز آمد کردن دستور العمل های مورد نیاز در راستای مدیریت بهینه منابع حیات وحش و به ویژه امور حفاظت گونه ها و مناطق چهارگانه و نظارت فنی لازم بر حسن اجرای آنها از قبیل: سرشماری، قرق های اختصاصی، باغ وحشها، تکثیر در اسارت، گونه های آسیب رسان و....
- تجزیه و تحلیل کمی و کیفی جمعیت حیات وحش و به ویژه گونه های قابل شکار در مناطق تحت مدیریت با سرشماری مستمر توسط استانها و ارائه گزارشات مشخص سالانه با استفاده از آمارهای دریافتی از استانها
- انجام مطالعات و بررسی های لازم به منظور شناسایی عوامل تهدید و کاهش جمعیت منابع حیات وحش به تفکیک گونه ها و مناطق چهارگانه (تحت مدیریت)
- تهیه برنامه مدیریتی برای گونه های شاخص و آندمیک کشور و انجام مطالعات و بررسی های لازم جهت دستیابی به راهکارهای مناسب اجرایی به منظور رفع عوامل تهدید حیات وحش
- تهیه و تدوین طرحها و پروژه های مرتبط با حیات وحش و پیگیری برای تصویب و تامین اعتبارات لازم جهت اجرای آنها به منظور توانمندسازی مدیریت حیات وحش
- انجام مطالعات و بررسیهای لازم به منظور اعلام ممنوعیت و محدودیت های مکانی، زمانی و گونه ای از منابع حیات وحش کشور

- انجام تحقیقات و مطالعات لازم ، آموزش های مورد نیاز و همچنین اظهار نظر تخصصی در خصوص بیماریهای شایع در حیات وحش کشور و پیشنهاد و اعمال نظارت بر حسن انجام اقدامات ضروری برای درمان و پیشگیری از شیوع بیماریها در حیات وحش به منظور اجرای مدیریت بهینه بهداشت و درمان در حیات وحش کشور
- اعمال نظارت فنی تخصصی در امور تحقیقاتی و راهنمایی واحدهای خارج از مرکز در زمینه های مربوطه
- جمع آوری و تکمیل اطلاعات علمی و تخصصی مربوط به حیات وحش و آبزیان کشور با مشارکت فعال واحدهای تابعه و همکاری دانشگاهها و موسسات پژوهشی به منظور تهیه اطلاعات پایه و نظرات پیوسته آنها در سطح کشور
- بررسی و اعلام نظر تخصصی در مورد طرحها و یا مواردی که در آن به طریقی اقدام به نگهداری گونه هایی از حیات وحش در اسارت می گردد
- بررسی وضعیت بیولوژیکی و نظارت مستمر بر ضوابط زیستی گونه هایی از حیات وحش که در اسارت نگهداری می شوند
- همکاری با مراکز تحقیقاتی و علمی و ملی و منطقه ای و بین المللی در زمینه های مربوطه
- اعلام نظر رسمی در مورد طرحها و یا برنامه های مرتبط که قصد معرفی گونه های غیربومی در داخل کشور را دارند و یا جابجایی گونه های بومی به مناطق جدید در داخل کشور
- اظهار نظر تخصصی در مورد ورود ، خروج و یا صدور مجوز جانوران وحشی و یا مشتقات آن براساس ضوابط و مقررات کنوانسیون Cites
- اعلام نیازهای آموزشی و ارتقاء آگاهی و سطح آموزش نیروهای تخصصی و اجرایی سازمان در خصوص مدیریت حیات وحش و از طریق برگزاری دوره های آموزشی نظری و علمی ، گذراندن دوره های خارج از کشور
- اجرای مسئولیتهای ناشی از معاهدات منطقه ای و بین المللی در زمینه های مربوطه و مشارکت فعال در اجلاس و برنامه های فیمابین
- نظارت بر اجرای قانون کنوانسیون تجارت بین المللی گونه های جانوران وحشی در معرض نابودی و تهیه گزارش های لازم در خصوص وضعیت گونه های فوق
- مدیریت تامین و تجهیز امکانات تخصصی و آزمایشگاهی مورد نیاز برای انجام مطالعات مرتبط با حیات وحش و بیماریهای مرتبط با آن
- زمینه سازی و فراهم کردن بستر لازم برای مشارکت بخش خصوصی در حفاظت و بهره برداری پایدار از حیات وحش کشور براساس قوانین و مقررات مربوطه
- انجام فعالیتهای مطالعاتی و طرحهای مشترک با دفاتر ذیربط درخصوص تعیین ارزشها و کانونهای تنوع زیستی و اظهار نظر تخصصی در خصوص ارتقاء مناطق جهت مدیریت به ویژه در امر حیات وحش و آبزیان

- بررسی و اعلام نظر تخصصی در خصوص خسارات وارده بر دام و محصولات کشاورزی توسط حیات وحش
- بررسی و اعلام نظر در خصوص طرحهای تخصصی و پژوهشی ارائه شده از موسسات علمی و تخصصی مرتبط با حیات وحش
- تهیه و آماده سازی علمی نمونه های جانوری و گیاهی یا مدل های آن جهت ضبط در کلکسیون های مختلف و یا ارائه در نمایشگاهها
- اظهار نظر تخصصی در خصوص احداث کارگاه های تاکسیدرمی توسط بخش تخصصی
- پژوهش و تحقیق در زمینه سیر تطوری جوامع انسانی در رابطه با طبیعت
- انجام اقدامات لازم در زمینه پوست آرایبی ، پوست پیرایی ، دیوراماسازی (طراحی محیط) و پانل سازی
- تهیه برنامه و انجام امور لازم در زمینه نقاشی ، مجسمه سازی ، طراحی و تهیه مدل از جانوران و یا نمونه های موجود در موزه
- انجام امور مربوط به قالب گیری و مدل سازی از نمونه های با ارزش
- همکاری علمی و فنی در زمینه تاسیس و تکمیل موزه های تاریخ طبیعی کشور و اقدامات جهت ایجاد غرفه های جدید و نمایشگاهها با همکاری واحدهای مربوطه
- تدوین و ارائه برنامه های آموزشی علوم زیستی (در سطح دانشگاهها ، مدارس و برای عموم) با مشارکت و همکاری مرکز آموزش و فرهنگ زیست محیطی و ارگانهای آموزشی کشور و وسایل ارتباط جمعی
- فراهم نمودن امکانات و تسهیلات لازم جهت بازدید عموم از موزه ها و نمایشگاهها
- ایجاد ارتباط لازم و مبادله اطلاعات و نمونه و سایر جنبه های همکاری با موزه های مشابه داخلی و خارج از کشور
- سعی در بهبود و پیشبرد امور از طریق مشارکت در مجامع مربوط به موزه داری و تبادل کارشناس و مشارکت در دوره های آموزشی تخصصی در سطوح بین المللی
- اعمال نظارت تخصصی بر واحدهای خارج از مرکز و ارائه خدمات و مشاوره و راهنمایی و ارشاد آنان در زمینه های مربوط
- برنامه ریزی در زمینه فعالیتهای موزه تاریخ طبیعی و نمایشگاههای مربوط و پیش بینی بودجه مورد نیاز
- تهیه و تنظیم و ارائه گزارش فعالیتهای موزه به مقام مافوق
- انجام سایر اموری که توسط مقام مافوق ارجاع می گردد

۳-۳- دفتر زیستگاه ها و امور مناطق

- انجام تحقیقات اکولوژیکی به منظور تهیه و تدوین اصول و ضوابط و بهره برداری پایدار از مناطق تحت حفاظت سازمان و سایر زیستگاههایی که دارای ویژگیهای خاص و منحصر بفرد اکولوژیکی (اعم از خشکی و آبی) هستند
- انجام ارزیابی پیامدهای زیست محیطی هرگونه بهره برداری ممکن از منابع مناطق تحت حفاظت
- تعیین ضوابط بهره برداری پایدار از اکوسیستم های طبیعی در مواردی از قبیل چرای دام، بهره برداری از شن و ماسه، معادن و ...
- بررسی و تحقیق جهت تعیین ضوابط و الگوهایی به منظور انتخاب، تجدید نظر مناطق تحت کنترل سازمان و انتخاب مناطق طبیعی و زیستگاههایی که دارای ویژگیهای منحصر بفرد اکولوژیک هستند به منظور تکمیل شبکه مناطق تحت حفاظت سازمان
- تهیه طرح مدیریت (طرح جامع) برای مناطق تحت حفاظت سازمان و تالابهای مهم با همکاری سایر واحدهای ذیربط سازمان و استفاده از خدمات مراکز علمی و تخصصی به منظور تحقق استفاده های چند جانبه آموزشی، پژوهشی، تفریحی و اکوتوریسم (گردشگری طبیعی)
- انجام مطالعات لازم در زمینه عوامل بیابان زائی، جنگل زدائی و توسعه پایدار کوهستان
- اعمال نظارت تخصصی بر هرگونه فعالیت در مناطق تحت حفاظت سازمان به منظور ارائه رهنمودهای لازم به واحدهای تابعه
- جمع آوری و تکمیل اطلاعات علمی و تخصصی مناطق تحت حفاظت سازمان و اکوسیستمهای طبیعی کشور با مشارکت فعال واحدهای تابعه و همکاری دانشگاهها و موسسات پژوهشی به منظور تهیه اطلاعات پایه و نظارت پیوسته بر آنها
- بررسی و تعیین گونه ها و جوامع گیاهی اندمیک و در خطر تهدید به منظور حفاظت از رویشگاهها و کانونهای تنوع زیستی گیاهی کشور
- اعمال نظارت تخصصی برواحدهای اجرائی سازمان و ارائه رهنمودهای لازم در حفظ و حمایت از مناطق تحت حفاظت
- همکاری با مراکز تحقیقاتی و علمی ملی، منطقه ای و بین المللی در زمینه های مربوطه
- تهیه و تنظیم نقشه های جغرافیایی مناطق تحت حفاظت سازمان، گویا کردن عکسهای هوایی و نقشه ها و تجزیه و تحلیل مناطق براساس روشهای نوین (GIS) با مشارکت فعال واحدهای تابعه
- شرکت فعال در کنوانسیونها و کنگره های ذیربط در امور مناطق و زیستگاهها و انجام اقدامات لازم و امور مربوط به کنوانسیون ها و تعهدات بین المللی و منطقه ای کشور
- انجام فعالیتهای تحقیقاتی و طرحهای مشترک با دفاتر حیات وحش و موزه های تاریخ طبیعی، تنوع زیستی و ذخائر ژنتیکی در خصوص تعیین ارزشها و کانونهای تنوع زیستی و مدیریت ویژه زیستگاههای حساس
- طرح ریزی و مدیریت خاص ذخیره گاههای زیستکره کشور با همکاری سازمانهای تخصصی ملی و بین المللی ذیربط

- اعلام نیازهای آموزشی و ارتقاء آگاهی و سطح آموزشی نیروهای تخصصی و اجرایی در خصوص مدیریت امور مناطق و زیستگاهها از طریق برگزاری دوره های آموزشی نظری ، علمی ، گذراندن دوره های خارج از کشور و بازدید از پارکها و مناطق نمونه دنیا
- تهیه و تنظیم گزارش های لازم در مورد فعالیتهای و ارائه به مقام مافوق
- انجام سایر امور مربوط که از طرف مقام مافوق ارجاع میگردد .

۴- معاونت محیط زیست دریایی

۴-۱- دفتر بررسی آلودگی های دریایی

- اجرای مطالعات بررسی خواص شیمیایی در آبهای خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر
- اجرای مطالعات بررسی آلودگی های شیمیایی (مواد نفتی، فلزات سنگین، سموم کشاورزی، رادیواکتیو و ...) و میکروبی در آب، رسوبات و آبزیان خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر
- بررسی منابع آلوده ساز دریاها و زیستگاههای دریایی با منشاء زمینی و دریایی
- راه اندازی برنامه جامع پایش منابع آلاینده با منشا خشکی و دریا و نظارت و کنترل کمی و کیفی انواع آلاینده های شیمیایی و میکروبی
- برگزاری گشت های ملی و منطقه ای جهت بررسی خصوصیات و آلودگی های شیمیایی آلودگی های شیمیایی (مواد نفتی، فلزات سنگین، سموم کشاورزی، رادیواکتیو و ...) و میکروبی در محیط های دریایی آبهای جنوبی و شمالی کشور
- تدوین برنامه دقیق ارزیابی وضعیت محیط زیست دریایی بر اساس نتایج پایش های دائمی
- تهیه و تدوین استانداردهای مربوط به آلودگی های مواد نفتی، فلزات سنگین، سموم کشاورزی، فاضلاب های انسانی و ... در محیط های دریایی (آب، رسوب و آبزیان)
- تهیه و تدوین ضوابط و دستورالعمل های مربوط به برآورد خسارات وارده ناشی از آلودگی های به محیط های دریایی
- تهیه و تدوین ضوابط کنترل و مقابله با آلودگی های زیست محیطی ناشی از تردد نفتکش ها، تخلیه آب توازن، بارگیری و تخلیه کالا، اکتشاف، استخراج و انتقال نفت، ایجاد و توسعه واحدهای صنعتی در سواحل و فاضلاب شهرهای ساحلی
- بررسی و ساماندهی فعالیت های مربوط به اسقاط کشتی ها در نواحی ساحلی شمال و جنوب کشور
- تهیه و اجرای برنامه جامع کنترل و کاهش آلاینده های محیط زیست دریایی

- تهیه و تدوین ضوابط و آیین نامه های اجرایی مربوط به دفع و دفن پساب، پسماند و سایر مواد در دریا (الزامات اجرایی کنوانسیون لندن و پروتکل ۱۹۹۶) و همکاری با سایر دفاتر ستادی سازمان حفاظت محیط زیست و دیگر دفاتر ذیربط سازمانهای مرتبط در این رابطه
- بررسی و اجرایی نمودن و نظارت بر حسن اجرای پروتکل های مربوط به کنوانسیون کویت (سازمان راپمی) در چارچوب شرح وظائف دفتر بررسی آلودگی های دریایی
- بررسی و اجرایی نمودن و نظارت بر حسن اجرای پروتکل های مربوط به کنوانسیون تهران در چارچوب شرح وظائف دفتر بررسی آلودگی های دریایی
- بررسی و اجرایی نمودن و نظارت بر حسن اجرای کنوانسیون لندن و پروتکل های مربوطه در چارچوب شرح وظائف دفتر بررسی آلودگی های دریایی
- تهیه طرح مقابله با آلودگی های شیمیایی و سایر آلودگیها در شرایط اضطراری در محیط زیست دریایی
- همکاری در اجرای طرح مقابله با آلودگی های نفتی در شرایط اضطراری در محیط زیست دریایی
- اجرای مسئولیت های مربوط به کمیته حفاظت محیط زیست شورای عالی اقیانوس شناسی
- همکاری مستمر با مراکز تحقیقاتی و علمی ملی، منطقه ای و بین المللی در زمینه های مرتبط با حفظ محیط زیست دریایی
- مشارکت با دفتر ارزیابی زیست محیطی در خصوص بررسی گزارش های مطالعات ارزیابی پیامدهای زیست محیطی طرح ها و پروژه های مرتبط با محیط زیست دریایی
- اصلاح قوانین و مقررات و حقوق مربوط به دریاها با مشارکت ارگانهای دریایی به منظور حفاظت بهتر از محیط زیست دریایی و مقابله با تخلفات
- اجرای مسئولیت های ناشی از پیمان های منطقه ای و بین المللی دریایی
- حمایت و گسترش آموزش های تخصصی زمینه های مختلف محیط زیست دریایی (مقابله و کنترل آلودگی های نفتی، روشهای پیشرفته پاکسازی سواحل، روشهای پیشرفته برآورد خسارات ناشی از آلودگی های شیمیایی، ...)
- افزایش آگاهی های عمومی و جلب مشارکت های مردمی در زمینه آلودگی های مختلف در مناطق دریایی
- جمع آوری اطلاعات تخصصی جهت تکمیل بانک های اطلاعاتی
- ظرفیت سازی جهت انجام مطالعات تخصصی و حفاظت از محیط زیست ساحلی دریایی

۲-۴- دفتر زیست بوم های دریایی

-اجرای مطالعات بیولوژیک (کلروفیل a ، فیتوپلانکتون، زئوپلانکتون، نکتون ها، بنتوزها و ...) در آبهای خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر

-مطالعات بیولوژیک و اکوبیولوژیک، پایش و حفاظت زیستگاههای حساس ساحلی شامل زیستگاههای مرجانی، علفزارها، جلبکزارها، جنگلهای حرا، مناطق تخم گذاری لاک پشتهای دریایی، پهنه های جزر و مدی، مصیبا و خوریات، اجتماعات بستری و بنتوزها (ماکروفونا، مایوفونا و میکروفونا) مناطق تخم ریزی پرورشگاهی آبزیان و سایر زیستگاههای حساس ساحلی (صخره های مرجانی ، جنگلهای حرا و ...)

-تهیه و تدوین ضوابط و استانداردهای اکولوژیک و بیولوژیک محیط زیست دریایی و مناطق حساس ساحلی (صخره های مرجانی، جنگلهای حرا و ...)

-بررسی و پایش اکولوژیک آبهای ساحلی شامل پارامترهای فیزیکوشیمیایی (اکسیژن محلول، حرارت، شوری، PH ، کدورت، چگالی، جریان، جزرو مد، کلروفیل a) ، بیولوژیک و همینطور گونه های مهم آبی (پرندهگان آبی دریایی، پستانداران دریایی، لاک پشت های دریایی، ماهیان، مهره داران و بی مهرگان وابسته به دریا) و در معرض خطر و انقراض (شامل پراکنش، تولید مثل، تغییرات جمعیتی، ذخایر و زیست توده، مهاجرت و ...) و زیستگاههای مربوطه شامل مناطق تخم ریزی و پرورشگاهی، مناطق تغذیه ای و مهاجرتی

-پایش وضعیت اکولوژیک و بیولوژیک و سلامت زیستگاههای حساس و تغییرات آن و عوامل مخرب آن (مناطق مرجانی، بسترهای علفی، جنگلهای حرا، اجتماعات بستری، مناطق تخم گذاری لاک پشتها، مناطق تخم ریزی و پرورشگاهی آبزیان و ...)

-انجام گشت های تحقیقاتی اقیانوس نگاری محلی، ملی و منطقه ای و بین المللی آبهای فراساحل (بررسی های بیولوژیکی، اکولوژیکی و فیزیکی شامل پارامترهای فیتوپلانکتونها، زئوپلانکتونها و ایکتوپلانکتون ها، اجتماعات بستری ماکروفون، مایوفون، میکروفون، نکتونها و غیره، پارامترهای فیزیکوشیمیایی آب و بررسی امواج و جریانات).

-حفاظت گونه های آسیب پذیر، در معرض خطر و در معرض انقراض و زیستگاههای آن در مناطق ساحلی و دریایی (شامل تمامی گونه های لاک پشتهای دریایی، ماهیان خاویاری، دلفین ها و نهنگ ها و ...)

-بررسی و حفاظت از تنوع زیستی در مناطق ساحلی و دریایی با اهمیت اکولوژیک و تنوع زیستی بالا (شامل مناطق مرجانی، حرا و ...)

-راه اندازی برنامه جامع احیاء و بازسازی زیستگاهها و اکوسیستم های ساحلی و دریایی آسیب دیده (شامل صخره های مرجانی، جنگلهای حرا، جلبکزارها، علفزارها، اجتماعات بستری، مناطق تخم ریزی و پرورشگاهی آبزیان دریایی و ...)

- بررسی گونه های مهاجم ناشی از آب توازن و تکثیر و پرورش گونه های وارداتی و تهدیدات اکولوژیک مربوطه و نحوه مقابله با آن
- بررسی مرگ و میر آبزیان خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر ناشی از شکوفایی پلانکتونی و سایر آلودگی ها و تدوین برنامه های کاهش عوامل موثر
- تهیه و تدوین ضوابط لازم برای حفاظت و بهره برداری پایدار از منابع محیط زیست دریاها
- اجرای مسئولیت های مربوط به کمیته حفاظت محیط زیست شورای عالی اقیانوس شناسی
- همکاری مستمر با مراکز تحقیقاتی و علمی ملی، منطقه ای و بین المللی در زمینه های مرتبط با حفظ محیط زیست دریایی
- اجرای مسئولیت های ناشی از پیمان های منطقه ای و بین المللی دریایی
- جمع آوری و تکمیل اطلاعات تخصصی
- بررسی و اجرایی نمودن و نظارت بر حسن اجرای پروتکل های مربوط به کنوانسیون کویت (سازمان رامپی) در چارچوب شرح وظائف دفتر اکوبیولوژی دریایی
- بررسی و اجرایی نمودن و نظارت بر حسن اجرای پروتکل های مربوط به کنوانسیون تهران در چارچوب شرح وظائف دفتر اکوبیولوژی دریایی
- بررسی و اجرایی نمودن و نظارت بر حسن اجرای کنوانسیون لندن و پروتکل های مربوطه در چارچوب شرح وظائف دفتر اکوبیولوژی دریایی
- همکاری در اجرای کنوانسیون تنوع زیستی، کنوانسیون حمایت از گونه های وحشی مهاجر، کنوانسیون مربوط به تالاب های مهم بین المللی بویژه تالاب های زیستگاه پرندگان آبی (رامسر)، کنوانسیون تجارت بین المللی گونه های جانوران و گیاهان وحشی در معرض خطر انقراض و نابودی، اتحادیه بین المللی حفاظت از طبیعت و منابع طبیعی و سایر کنوانسیون ها در چارچوب شرح وظائف دفتر اکوبیولوژی دریایی
- همکاری با سایر دفاتر ستادی سازمان حفاظت محیط زیست و دیگر دفاتر ذیربط سازمانهای مرتبط در زمینه ارزیابی پیامدهای سوء بهره برداری از منابع بیوفیزیکی دریا
- اصلاح قوانین و مقررات و حقوق مربوط به دریا با مشارکت ارگانهای دریایی به منظور حفاظت بهتر از محیط زیست دریایی و مقابله با تخلفات
- تشریح مساعی ملی و فراملی در جهت حفظ اکوسیستم ها و زیستگاه ها
- راه اندازی برنامه جامع پایش مستمر محیط زیست دریایی آبهای جنوبی و شمالی کشور (جنبه های تنوع زیستی، فیزیکیوشیمیایی، جریانات اکولوژیک و بیولوژیک)

- برنامه دقیق ارزیابی وضعیت محیط زیست دریایی بر اساس نتایج پایش دائمی اکوبیولوژیکی و فیزیکی و شیمیایی
- ظرفیت سازی در جهت انجام مطالعات اکوبیولوژیکی و حفظ محیط زیست ساحلی دریایی
- بازسازی مناطق و زیستگاههای حساس ساحلی و دریایی آسیب دیده (بوئزه صخره های مرجانی و جنگلهای حرا و سایر زیستگاههای حساس) با حمایت و همکاری سایر ارگانهای دریایی و جوامع محلی و سازمانهای غیردولتی
- اجرای برنامه های افزایش آگاهی عمومی و گسترش آموزشهای تخصصی در زمینه محیط زیست دریایی و همکاری با سازمان های غیر دولتی و جوامع محلی ساحلی در راستای حفاظت و بهره برداری پایدار محیط زیست دریایی با همکاری دفتر آموزش و مشارکت های مردمی
- شناسایی و بررسی بیواندیکاتورها و پالاینده های طبیعی و استفاده از آنها جهت شناسایی وضعیت محیط زیست و ارائه راهکارهای حفاظتی
- ارزش گذاری منابع زیستی دریایی
- مشارکت با دفتر ارزیابی زیست محیطی در خصوص بررسی گزارش های مطالعات ارزیابی پیامدهای زیست محیطی طرح ها و پروژه های مرتبط با محیط زیست دریایی
- بررسی، پایش و مدیریت منابع و ذخایر شیلاتی و فعالیتهای صید و صیادی و هدایت آن به سمت شیوه های بهره برداری پایدار منابع زیستی دریا

۳-۴- مدیریت سواحل و تالابهای ساحلی

- بررسی ابعاد و آثار گوناگون توسعه جوامع انسانی و تاثیر آن بر اکوسیستم ساحلی و تالاب های ساحلی
- بررسی و مطالعات کامل مناطق ساحلی در راستای اجرای مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی (ICZM) خلیج فارس، دریای عمان و خزر
- بررسی و تهیه ضوابط و استانداردهای زیست محیطی در راستای مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی (ضوابط و استانداردهای خشک کردن دریا و احداث جزایر مصنوعی، لایروبی و لایریزی، احداث و توسعه تأسیسات ساحلی مانند اسکله و بنادر، هتل و طرحهای گردشگری ساحلی و دریایی، پالایشگاهها و نیروگاهها آب شیرین کن، ذخیره نفت و سوخت، خطوط لوله، سکوهای نفتی و گازی و سایر کارخانجات و تأسیسات ساحلی و غیره
- اجرای طرح سامان دهی سواحل (بوئزه جنبه های زیست محیطی) و تعیین محدوده و حریم زیست محیطی سواحل خلیج فارس، دریای عمان، دریای خزر و تالاب های ساحلی با همکاری سایر ارگانها و دستگاههای دولتی مرتبط

- بررسی و تعیین میزان حساسیت و آسیب پذیری مناطق مختلف نواحی ساحلی با توجه به ساختار و وضعیت ژئومورفولوژیک، اکولوژیک، بیولوژیک، اقتصادی- اجتماعی، آلودگی ها و منابع آلودگی و ...
- بررسی، مطالعه و تدوین و اجرای طرح جامع مدیریت زیست محیطی نوار ساحلی (Environmental Management Plan)
- بررسی فنی و اظهار نظر کارشناسی طرحهای ارزیابی اثرات پروژه های مختلف توسعه و ساخت ساز در محدوده ساحلی خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر با همکاری دفتر ارزیابی زیست محیطی
- راه اندازی گارد ساحلی و حفاظت دائمی و مستمر از محیط زیست دریایی و زیستگاههای ارزشمند
- اصلاح و بازنگری قوانین و مقررات و آیین نامه های اجرایی زیست محیطی مربوط به حفظ و حمایت از محیط زیست دریایی، سواحل و تالاب های ساحلی
- همکاری مستمر با مراکز تحقیقاتی و علمی ملی، منطقه ای و بین المللی در زمینه های مرتبط با مدیریت سواحل و تالاب های ساحلی
- تعیین الگوی مدیریت زیست محیطی در تالاب ها و آبهای ساحلی
- بررسی و شناخت گونه های مختلف آبزیان (اعم از گیاهان، جانوران، میکروبهها، قارچ ها و تک سلولی ها) در تالاب های ساحلی
- افزایش آگاهی های عمومی و جلب مشارکت گروههای مردمی در جهت حفظ و بقاء تالاب های ساحلی
- تعیین و بررسی الگوی مدیریت سواحل و بررسی ابعاد و آثار توسعه بر زیستگاه های تالابی
- بررسی و بازسازی مناطق حساس آسیب دیده تالاب های ساحلی
- معرفی و حفاظت از گونه های کمیاب، آسیب پذیر و در معرض خطر انقراض در تالاب های ساحلی
- راه اندازی برنامه پایش زیست محیطی و مدیریت تالاب ها در جهت بهره برداری پایدار
- جمع آوری اطلاعات تخصصی جهت تکمیل بانک های اطلاعاتی
- بررسی، توسعه و مدیریت گردشگری ساحلی و دریایی و سایر فعالیتهای سازگار با محیط زیست در چارچوب بهره برداری پایدار محیط زیست دریایی
- بررسی و اجرایی نمودن و نظارت بر حسن اجرای پروتکل های مربوط به کنوانسیون کویت (سازمان رامپی) در چارچوب شرح وظائف مدیریت سواحل و تالاب های ساحلی
- بررسی و اجرایی نمودن و نظارت بر حسن اجرای پروتکل های مربوط به کنوانسیون تهران در چارچوب شرح وظائف مدیریت سواحل و تالاب های ساحلی

- بررسی و اجرایی نمودن و نظارت بر حسن اجرای کنوانسیون لندن و پروتکل های مربوطه در چارچوب شرح وظائف مدیریت سواحل و تالاب های ساحلی
- همکاری در اجرای کنوانسیون تنوع زیستی، کنوانسیون حمایت از گونه های وحشی مهاجر، کنوانسیون مربوط به تالاب های مهم بین المللی بویژه تالاب های زیستگاه پرندگان آبی (رامسر)، کنوانسیون تجارت بین المللی گونه های جانوران و گیاهان وحشی در معرض خطر انقراض و نابودی، اتحادیه بین المللی حفاظت از طبیعت و منابع طبیعی و سایر کنوانسیون ها در چارچوب شرح وظائف مدیریت سواحل و تالاب های ساحلی
- مطالعات بیولوژیک و اکوبیولوژیک، پایش و حفاظت زیستگاههای حساس تالاب های ساحلی
- بررسی و پایش اکولوژیک تالاب های ساحلی شامل پارامترهای فیزیکوشیمیایی (اکسیژن محلول، حرارت، شوری، PH، کدورت، چگالی، جریان، جزرو مد)، بیولوژیک و همینطور گونه های مهم آبی و در معرض خطر و انقراض
- پایش وضعیت اکولوژیک و بیولوژیک و سلامت زیستگاههای حساس و تغییرات آن و عوامل مخرب آن در تالاب های ساحلی
- بررسی و حفاظت از تنوع زیستی در تالاب های ساحلی بااهمیت اکولوژیک و تنوع زیستی بالا
- راه اندازی برنامه جامع احیاء و بازسازی زیستگاهها و اکوسیستم های تالاب های ساحلی آسیب دیده
- بازسازی مناطق و زیستگاههای حساس تالاب های ساحلی آسیب دیده با حمایت و همکاری سایر ارگانهای دریایی و جوامع محلی و سازمانهای غیردولتی
- ظرفیت سازی جهت انجام مطالعات تخصصی و حفاظت از محیط زیست ساحلی دریایی
- انجام مطالعات جریان های سطحی و عمقی دریایی، جزر و مد و گردش آب در نواحی ساحلی و دریایی، بررسی امواج دایمی، فصلی، ناشی از طوفان و سونامی و مطالعه نوسانات سطح آب دریا و تاثیر آن بر تعادل اکولوژیک در اکوسیستم های مرتبط
- بررسی پارامترها و خواص فیزیکی آب مانند دما، شوری، چگالی، کدورت آب و نحوه توزیع سطحی و عمقی این پارامترها
- مطالعه و بررسی فرآیندهای ساحلی و مصب منجمله اختلاط و گردش آب در خورها و رودخانه های متصل به دریا
- بررسی نحوه رسوبگذاری و یا فرسایش در سواحل، خشک کردن دریا و تغییر مورفولوژی نواحی ساحلی (مرداب های مانگروها، مارشهای شور، خورها و...)
- شناخت اشکال زمین شناختی و هیدرولوژی زیستگاههای ساحلی دریایی حائز اهمیت
- بررسی چگونگی پخش و گسترش لکه های نفتی ناشی از نفت کش ها و یا سکوهای نفتی با توجه به تاثیرات مخرب آن ها بر اکوسیستم های دریایی
- انجام مدل سازی های دو بعدی و سه بعدی جریان، انتقال رسوبات و خصوصیات آب در نواحی ساحلی و دریایی

- ایجاد و استقرار پایگاه جامع اطلاعات جغرافیایی محیط های ساحلی و دریایی کشور و روز آمد نمودن آن با همکاری دفتر پژوهش ، برنامه ریزی ، نظام اطلاعات و آمار محیط زیست
- تهیه و طراحی بانک های اطلاعات تخصصی روزآمد به همراه اطلاعات دقیق جغرافیایی بر مبنای سیستم GIS و تبادل داده ها و اطلاعات با سایر مراکز دریایی کشور
- جمع آوری ، ساماندهی و روز آمد نمودن اطلاعات تخصصی به همراه اطلاعات دقیق جغرافیایی سیستم GIS و استفاده از بانک های اطلاعاتی تخصصی دریایی
- تبادل داده ها و اطلاعات دریایی با سایر مراکز دریایی کشور
- شناسایی و بررسی تغییرات زیستگاههای مرجانی ، پلانکتونها، پوشش گیاهی مناطق ساحلی و غیره به کمک تکنیک های سنجش از دور
- تولید اطلاعات تخصصی جهت تهیه نقشه های پراکنش موجودات دریایی و موجودات مرتبط با دریا

۵- معاونت آموزش و پژوهش

۱-۵- دفتر آموزش و مشارکت مردمی

- تهیه و تدوین برنامه " جامع آموزش محیط زیست و توسعه پایدار " (برنامه کوتاه مدت، میان مدت، بلند مدت) با همکاری وزارتخانه ها، دستگاهها و نهادهای مربوطه و نیز ادارات کل استانی و دفاتر ستادی سازمان
- تهیه و تدوین شاخص های ارزیابی عملکرد برنامه " آموزش محیط زیست و توسعه پایدار " و ارائه گزارشات مربوطه پایان هر دوره از برنامه های پنج ساله توسعه
- شناسایی و تعیین نیازهای آموزشی گروههای مخاطب اجتماعی جهت دانش افزایی و اشاعه فرهنگ زیست محیطی به آنها
- همکاری و هماهنگی با وزارتخانه های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات، فن آوری و سایر مراکز آموزشی دولتی و غیردولتی در خصوص تحقق آموزش رسمی محیط زیست و توسعه پایدار
- تعامل و برقراری ارتباطات آموزشی - فرهنگی در زمینه محیط زیست با سازمانها و موسسات علمی و تحقیقاتی داخل و خارج کشور
- تهیه و تولید منابع آموزشی (نوشتاری - دیداری) برای گروههای مخاطب اجتماعی براساس نیازهای آموزشی تعیین شده
- انجام پژوهشهای مربوط به دست یابی به شیوه های نوین آموزش محیط زیست و توسعه پایدار برای گروههای مخاطب اجتماعی

- انجام مطالعات تطبیقی پیرامون بررسی وضعیت آموزش محیط زیست در سایر کشورهای جهان جهت دست یابی به الگوهای نوین و اثر گذار آموزشی برای مخاطبین اجتماعی
- تشویق و حمایت از محققان و فعالان عرصه حفاظت از محیط زیست و توسعه پایدار کشور (جایزه ملی محیط زیست)
- بررسی طرحها و پروژه های آموزشی مربوط به حفاظت از محیط زیست و گسترش فرهنگ آن در بین آحاد جامعه
- ارزشیابی و نظارت بر انجام فعالیتهای آموزشی واحدهای تابعه و ارائه گزارشات مربوطه
- انجام طرحها و پروژه های افکارسنجی جهت تاثیرگذاری آموزشهای ارائه شده به گروه های مخاطب اجتماعی
- همکاری با دفتر روابط عمومی و امور بین الملل در زمینه برگزاری مراسم و جشنواره ها در ایام و مناسبتهای زیست محیطی با هدف آموزش و جلب مشارکت مردم در حفاظت محیط زیست
- برنامه ریزی و برگزاری مجامع علمی تخصصی شامل کنفرانسها، همایش ها ، نمایشگاهها و... در زمینه های مختلف حفاظت از محیط زیست
- برنامه ریزی در خصوص تهیه و تولید منابع آموزشی نوشتاری - صوتی ، تصویری با بهره گیری از تکنولوژیهای نوین آموزشی برای مخاطبین اجتماعی
- تهیه ، تکثیر و توزیع فیلمهای مستند آموزشی در خصوص حفاظت از محیط زیست جهت ارائه به گروههای مخاطب اجتماعی
- انجام هماهنگیهای لازم جهت پخش برنامه های زیست محیطی از رسانه های گروهی از جمله صدا و سیما
- همکاری با رسانه های گروهی و موسسات فرهنگی، تبلیغاتی به منظور ارتقاء سطح دانش زیست محیطی و اشاعه فرهنگ آن در بین اقشار جامعه
- تجهیز آرشیو عکس و فیلمهای زیست محیطی سازمان انتشارات
- تدوین و راهبری اصول سیاست های چاپ و نشر سازمان حفاظت محیط زیست
- انتشار آثار و تالیفات با موضوعات مختلف زیست محیطی
- تهیه و تولید مجلات علمی ، پوستر، بروشور و ... در زمینه حفاظت محیط زیست
- مشارکت مردمی
- تعیین شاخص های ارزیابی عملکرد سرمایه اجتماعی کشور در زمینه حفاظت از محیط زیست و توسعه پایدار کشور به ویژه سازمان های مردم نهاد زیست محیطی
- ارزیابی و نظارت بر فعالیتهای سازمان های مردم نهاد زیست محیطی

- حمایت مادی و معنوی از تلاش ها و فعالیتهای گروههای داوطلب و سازمان یافته در زمینه محیط زیست
- بستر سازی و تسهیل فعالیت سازمان های مردم نهاد زیست محیطی
- ظرفیت سازی در خصوص بهره گیری از سرمایه اجتماعی کشور در جهت حفاظت از محیط زیست و توسعه پایدار کشور
- انتقال مفاهیم مشارکت در مباحث زیست محیطی به نیروهای تاثیرگذار و موثر در عرصه های عمومی
- جلب و همکاری مشارکت جوامع محلی در زمینه حفاظت محیط زیست
- طراحی و اجرای پروژه های مربوط به بهره گیری از رهیافتهای مشارکتی در زمینه حفاظت از محیط زیست
- بهره برداری مناسب از تجارب کشورهای موفق در خصوص جلب مشارکتهای مردمی در زمینه حفاظت محیط زیست
- برقراری ارتباط فعال و مستمر بین سازمان های مردم نهاد زیست محیطی و سازمان حفاظت محیط زیست
- زمینه سازی برای توسعه سازمانهای غیر دولتی و تشکل های تخصصی و سازمان های محلی در راستای تحقق وظایف سازمان
- اقدامات ستادی و تهیه گزارشات عملکرد بخش های مختلف دفتر
- انجام سایر امور مربوطه که از طرف مقام مافوق ارجاع می شود.

۲-۵- دفتر توسعه پایدار و اقتصاد محیط زیست

اقتصاد محیط زیست

- جمع آوری اطلاعات مورد نیاز به منظور انجام مطالعات اقتصادی، حسابداری و حسابرسی محیط زیست
- مطالعه و بررسی و تعیین روش یا روشهای قیمت گذاری عناصر اصلی محیط زیست
- انجام بررسی های لازم در زمینه یافتن قیمت پایه در عناصر اصلی زیست محیطی مانند آب، هوا، خاک، پوشش گیاهی، حیات وحش، و تهیه پیشنهاد بمنظور تعیین جرائم در مورد آلوده کنندگان یا تخریب کنندگان محیط زیست
- بررسی و تهیه گزارشهای اقتصادی در زمینه رابطه فقر و تخریب محیط زیست
- همکاری با کارشناسان ارزیابی زیست محیطی بمنظور تعیین اثرات اقتصادی برنامه های توسعه بر محیط زیست
- محاسبه دارائی های زیست محیطی و تعیین نسبت آنها با تولید ناخالص ملی و تولید ناخالص منطقه ای (GDP و GNP)
- بررسی تاثیر اقتصادی سوانح و بلایای طبیعی نظیر سیل، زلزله و خشکسالی بر محیط زیست و محاسبه اقتصادی و برآورد هزینه های برنامه های جبرانی زیست محیطی

- تهیه جداول داده و ستاده و مقایسه ای بین اثرات برنامه توسعه و تخریب محیط زیست و تدارک ترازنامه دوجانبه بین عوامل داده و نتایج ستاده و تهیه گزارش فنی-اقتصادی زیست محیطی برای مراجع تصمیم گیرنده
- تهیه نظام دارائی های عناصر زیست محیطی و پیشنهاد جایگاه آن در سرفصل های حسابهای ملی
- انجام محاسبات لازم در خصوص طرح های آماری محیط زیست
- ارزشگذاری اقتصادی منابع طبیعی و زیستمحیطی و تعیین ارزش پولی و مبادله ای آنها
- بررسی و تعیین روشهای ارزشگذاری اقتصادی منابع طبیعی و هزینه های زیستمحیطی و تهیه دستورالعمل های لازم برای آنها
- بررسی و تعیین هزینه های ناشی از فعالیت های اقتصادی که منجر به آلودگی و تخریب محیط زیست یا برداشت از دارائی های طبیعی می گردند
- بررسی آثار اقتصادی و تبعات سوء عوامل فرامرزی زیست محیطی در اقتصاد ملی و تعیین میزان خسارات وارده به عناصر محیط زیست، منابع طبیعی و کشاورز
- مطالعه و بررسی طرح های مربوط به ایجاد فرصت های شغلی زیست محیطی در مناطق محروم کشور با تاکید بر مدیریت پایدار محیط زیست
- ترویج و تشویق دیدگاههای اقتصاد زیست محیطی در بین مدیران، سیاستگذاران و برنامه ریزان کلان کشور معطوف به توسعه پایدار
- پیگیری اجرای مصوبات قانونی مربوط به ارزش گذاری اقتصادی منابع توسعه پایدار
- مطالعه و زمینه سازی جهت ارائه پیشنهاد برای تدوین خط مشی ملی توسعه پایدار و تلفیق و یکپارچگی مسائل زیست محیطی اقتصادی و اجتماعی کشور
- تدوین خط مشی ها و راهکارهای میان مدت و دراز مدت برای دستیابی به توسعه پایدار در مقیاس محلی ، منطقه ای و ملی
- مطالعه و بررسی روش های سنتی تولید در چارچوب دانش بومی در سطح استان های کشور با رویکرد روش های پایداری توسعه
- برقراری ارتباط با مجریان بین المللی در راستای کاهش فقر و توسعه پایدار
- بررسی و اقدام در راستای اجرایی نمودن اسناد همکاری زیست محیطی و توسعه پایدار با سایر کشورها
- تقویت و توسعه همکاری ها با سازمانها و ارگان های بین المللی برنامه زیست محیطی (سازمان ملل (یونپ)، برنامه توسعه سازمان ملل و (UNDP) و ... در زمینه اقتصاد محیط زیست و توسعه پایدار

- شناسایی و معرفی فناوری های پایدار تولید در بخش های کشاورزی، صنعت و ساختمان با همکاری و هماهنگی دستگاههای اجرایی موسسات و نهادهای عمومی کشور
- مطالعه مستمر و ارائه پیشنهاد در زمینه راهبردهای خاص حفاظت از محیط زیست در چارچوب اصول آمایش سرزمین و توازن منطقه ای، (ملی و استانی)
- تدوین شاخص های پایداری و کارآیی محیط زیستی فعالیت های مختلف توسعه ای و اقتصادی در بخش های مختلف کشاورزی، صنعت، خدمات و بازرگانی
- بررسی و تعیین شاخص های ملی، بومی یا محلی توسعه پایدار با توجه به استانداردها و تعهدات و موافقتنامه های بین المللی
- انجام امور دبیرخانه کمیته ملی توسعه پایدار
- انجام سایر امور مربوط که از سوی مقام ما فوق ارجاع میشود.

۳-۵- دفتر پژوهش و توسعه فناوری های محیط زیست

برنامه ریزی

- تهیه و تدوین نظام برنامه ریزی محیط زیست
- مشخص نمودن اهداف و سیاست گذاری و تعیین خط مشی ها و برنامه های بلند مدت و کوتاه مدت در چارچوب وظایف سازمان حفاظت محیط زیست
- طراحی چارچوب برنامه ریزی برای کلیه سطوح سازمانی اعم از ستاد و استانها
- تهیه و تنظیم طرحهای مورد نیاز در راستای تحقق اهداف مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، سند چشم انداز و قانون برنامه پنجساله
- مطالعه و مستندسازی مبانی، مدل ها و روش های برنامه ریزی در بخش محیط زیست
- تهیه و پیشنهاد لوایح قانونی و آئین نامه های مورد نیاز سازمان حفاظت محیط زیست
- هماهنگی لازم با کلیه واحدهای سازمان به منظور برنامه ریزی
- برنامه ریزی جهت تعیین نیازهای اعتباری، ملی و ارزی بخش محیط زیست
- شرکت در جلسات، کمیسیون ها و شوراهای برنامه ریزی دولت و مجلس در خصوص موضوعات برنامه سازمان محیط زیست
- تبادل تجربیات و استفاده از دستاوردهای علمی و کاربردی در زمینه برنامه ریزی از طریق ارتباط مستمر با دانشگاهها، موسسات عالی و تحقیقاتی داخل و خارج از کشور

- جمع بندی و تنظیم برنامه های کوتاه مدت و بلند مدت ، میان مدت سازمان با همکاری کلیه ادارات تابعه
- نظارت، کنترل و ارزشیابی عملکرد برنامه های پنجساله محیط زیست
- تهیه دستور العمل های مربوط به خط مشی کلی و ضوابط و معیارهای لازم جهت تدوین برنامه، راهنمایی و مشارکت واحدهای سازمان جهت تهیه برنامه
- تهیه و تدوین شاخصها و اهداف کمی بخش محیط زیست

پژوهش

- شناخت نیازها و اولویت های تحقیقاتی سازمان
- تدوین الویتهای پژوهشی کشور در حوزه حفاظت محیط زیست و توسعه پایدار
- مشخص نمودن سیاستها، خط مشی ها و اهداف تحقیقاتی (کوتاه مدت، میان مدت ، دراز مدت)
- بررسی مقررات لازم به منظور اتخاذ تدابیر و روش های ارتباط با دانشگاهها و موسسات آموزشی و تحقیقاتی کشور در جهت بهره مندی از نیروهای بالقوه تحقیقاتی آنها
- بررسی شیوه های گسترش همکاری با جوامع علمی ، فنی و تحقیقاتی بین المللی
- تدوین آیین نامه ها و دستورالعمل های مورد نیاز کمیته های تخصصی و شورای پژوهشی استان ها
- تدوین شرح خدمات تپ مربوط به طرح ها و پروژه های تحقیقاتی و مطالعاتی
- تدوین طرح ها و پروژه های تحقیقاتی و مطالعاتی منطقه ای ، ملی و بین المللی
- تعیین چارچوب و چگونگی نظارت و ارزیابی فعالیت های پژوهشی واحدهای ستادی و استانی
- نظارت بر چگونگی پیشرفت و کیفیت طرح ها و پروژه های تحقیقاتی سازمان (انسانی، منطقه ای ، ملی و بین المللی)
- تنظیم بودجه مورد نیاز جهت اجرای طرح های تحقیقاتی
- ارایه خدمات به پژوهشگران و مراکز پژوهشی کشور در زمینه محیط زیست
- ایجاد سیستم مدیریت اطلاعات پژوهشی در زمینه محیط زیست
- برگزاری جلسات شورای پژوهشی و تنظیم دستور جلسات و صورتجلسات و پیگیری مصوبات آن
- تنظیم آیین نامه ها و دستور العمل های مورد نیاز فعالیتهای پژوهشی سازمان
- تهیه و تدوین گزارشهای ادواری از فعالیتهای پژوهشی سازمان (براساس گزارشهای کمیته های تخصصی و شورای پژوهشی استانها)
- برگزاری سمینارهای پژوهشی سازمان به منظور ارایه عملکرد پژوهشی

کتابخانه

- توسعه و تجهیز کتابخانه مرکزی سازمان با رویکرد گردآوری منابع علمی تخصصی در زمینه محیط زیست، ساماندهی این منابع و اشاعه اطلاعات سازمان یافته به مراجعین
- تهیه و گردآوری منابع و بانکهای اطلاعاتی در زمینه علوم وابسته به محیط زیست با هدف ایجاد و کتابخانه دیجیتالی
- ارائه رهنمودهای لازم جهت تقویت و تدارک کتابخانه واحدهای استانی
- نظام اطلاعات و آمار محیط زیست
- ایجاد مرکز اطلاع رسانی و بانک اطلاعات زیست محیطی و روز آمد کردن شبکه اطلاعات زیست محیطی سازمان
- تدوین ، گردآوری و اعلام شاخص های محیط زیست ایران و جهان به منظور اطلاع رسانی از روند تغییرات ایجاد شده در مقاطع زمانی مختلف و مشخص از طریق تهیه و تنظیم و تمرکز آخرین آمار و اطلاعات مربوط به محیط زیست داخلی و خارجی کشور با روشهای نوین
- مدیریت امور فن آوری اطلاعات (گردآوری، سازماندهی، ذخیره و نشر اطلاعات با استفاده از ابزارهای مربوط) در سازمان بر اساس اهداف، برنامه ها و خط مشی های عمومی دولت و نیازها، شرائط، امکانات و محدودیت های موجود
- راهبری نظام ها، فرایندها و اقدام های مربوط به فن آوری اطلاعات سازمان در جهت بهبود و کارآمدی نظام های مدیریتی (تصمیم سازی، تصمیم گیری و ...) و افزایش قابلیت سازمان در ارائه خدمات گسترده، سریع، مطمئن و بی وقفه به مراجعان و تعامل شایسته تر مردم و سازمان
- اجرای برنامه های ابلاغی سازمان مدیریت و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور برای تحقق دولت الکترونیک
- تعیین سیاستها و اولویتهای سخت افزاری و نرم افزاری مورد نیاز سازمان و همچنین تدوین دستور العملهای لازم در جهت استفاده از خدمات رایانه ای
- توسعه مکانیزاسیون نظام آماری بخش محیط زیست از طریق بکارگیری نرم افزارهای مناسب آماری به منظور ارتقاء کیفیت پردازش و تحلیل اطلاعات
- ایجاد پایگاه اطلاعات آماری در زمینه های مختلف زیست محیطی به منظور پشتیبانی اطلاعاتی، تهیه و تنظیم برنامه و تمرکز کلیه آمارها و اطلاعات لازم جهت ارائه خدمات اطلاع رسانی در بخش محیط زیست
- تهیه فرمها، فرمتها و پرسشنامه و دستورالعمل ها به منظور جمع آوری و طبقه بندی آمار و اطلاعات زیست محیطی
- مطالعه و بررسی و تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده مربوط به عناصر اصلی محیط زیست و توسعه پایدار
- اعمال نظارت تخصصی بر جمع آوری و تنظیم اطلاعات و آمار واحدهای خارج از مرکز و انجام خدمات مشاوره ای برای اصلاح فعالیتهای آنان

- تهیه بانکهای اطلاعاتی تخصصی محیط زیست و ارایه آن به بخشهای مربوطه جهت ورود اطلاعات انجام مطالعات لازم به منظور تدوین چارچوب آماری و اطلاعاتی و دستورالعمل های اجرایی آن به منظور شناسایی نیازهای آماری همچنین فراهم آوردن مقدمات لازم جهت تهیه و تنظیم و اجرای طرح های آماری بخش محیط زیست
- همکاری با مراکز آمار ایران جهت شناسایی، تعریف تدوین و استقرار نظام آمارهای ثبتي و جمع آوری آمارهای مربوطه از طریق واحدهای مختلف سازمان حفاظت محیط زیست به منظور تامین نیازهای آماری کشور
- انجام وظیفه به عنوان دبیرخانه کمیته آمارهای ثبتي و تهیه دستور جلسات، صورتجلسات و مصوبات و پیگیری آنها مطابق سازمان نظام آماری
- همکاری و ایجاد هماهنگی و ارتباط مستمر با سایر وزارتخانه، سازمانها و مراکز آماری کشور به منظور مبادله اطلاعات
- هماهنگی و همکاری در زمینه ارتقاء دانش کارکنان واحدهای آمار و اطلاع رسانی سازمان محیط زیست از طریق شرکت آنها در دوره های آموزشی، مشارکت در سمینارها و گردهمایی های مرتبط با آمار و فناوری ارتباطات و اطلاعات در داخل و خارج از کشور
- ارایه آمار و اطلاعات محیط زیست کشور از طریق شبکه جامع اطلاع رسانی و برقراری ارتباط با پایگاههای اطلاع رسانی، دانشگاهها، موسسات علمی و تحقیقاتی داخل و خارج از کشور جهت تبادل تجربیات و استفاده از آخرین دستاوردهای علمی و کاربردی در زمینه آمار و اطلاعات زیست محیطی
- تهیه و تنظیم گزارشات عملکرد آماری از فعالیتهای سازمان محیط زیست
- ایجاد شبکه ارتباطی در سازمان مرکزی و واحدهای خارج از مرکز و ایجاد هماهنگی بین معاونتها و ادارات کل در زمینه ایجاد و استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی و سنجش از دور
- تعیین کاربرد های زیست محیطی سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) و سنجش از دور (RS) با توجه به اهداف و وظایف سازمان حفاظت محیط زیست
- تدوین چارچوب اطلاعاتی و تعیین گردش اطلاعات سیستم جغرافیایی و سنجش از دور
- فراهم آوردن زمینه لازم برای آموزش مهارت های لازم در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات پرسنل
- تهیه و تنظیم گزارشات عملکردی و اقدامات واحدهای سازمان مرکزی و ارایه آن بصورت ادواری به مراجع ذیصلاح
- گردآوری و جمع بندی گزارشات عملکردی واحدهای استانی و ارایه به مراجع ذیصلاح
- تهیه و ارایه بروشور و کتابچه از فعالیت های واحدهای سازمانی
- تهیه بانک اطلاعات مربوط به عملکرد و اقدامات واحدهای سازمانی

۶- معاونت توسعه مدیریت و امور مجلس

۱-۶- دفتر حقوقی و امور مجلس

- مطالعه و بررسی در اصول و قواعد اسلامی و مطالعه تطبیقی قوانین و مقررات مربوط به محیط زیست سایر کشورها و همچنین بررسی قوانین و مقررات کشور مرتبط با وظایف سازمان به منظور تدوین، تجدید نظر و اصلاح قوانین و مقررات مورد عمل سازمان
- تهیه و تنظیم پیش نویس لوایح قانونی و طرح آئین نامه ها و تصویب نامه ها و مقررات ضوابط مورد نیاز سازمان در زمینه حفاظت و بهسازی محیط زیست و شکار و صید
- طرح دعاوی حقوقی و جزائی و صدور اجرائیه به طرفیت اشخاص حقوقی و حقیقی و جوابگویی به دعاوی مطروحه به وکالت و نمایندگی سازمان و عنداللزوم حضور در مراجع قضائی و صالحه ، اظهارنظر حقوقی در مورد طرح قوانین و آئین نامه ها و مقرراتی که به جهت ارتباط موضوع از ریاست جمهوری ، وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی ارسال میشود
- اظهارنظر مشورتی و ارائه طریق به واحدهای سازمان در زمینه های حقوقی و قضائی و تهیه پاسخ استعلامهایی که احتیاج به استدلال حقوقی دارد
- تهیه و تنظیم قراردادهائی که فی مابین سازمان و اشخاص حقیقی یا حقوقی (داخل و خارج کشور) منعقد میگردد و انجام تشریفات قانونی آنها جهت اجراء
- انجام امور حقوقی مربوطه در مورد کنوانسیون ها ، قراردادها و مقاوله نامه ها و تفاهم نامه های منطقه ای و بین الملل در زمینه مسائل زیست محیطی
- اعمال نظارت تخصصی و ارشاد حقوقی و قضائی واحدهای سازمان
- حضور و شرکت در جلسات مجلس شورای اسلامی و کمیسیونهای مربوط و عنداللزوم حضور در جلسات علنی به منظور دفاع از لوایح قانونی سازمان و ادای توضیحات و نظریات لازم
- هماهنگی امور مجلس در سازمان و اقدام در جهت ارتباط با نمایندگان مجلس شورای اسلامی و آشنا نمودن نمایندگان با فعالیت ها و وظایف قانونی سازمان
- انجام مکاتبه با مجلس و پیگیری مسائل قانونی و نیازهای سازمان در حدود اختیارات و صلاحیتهای اصولی و نظارتی مجلس شورای اسلامی
- بررسی و رسیدگی به تذکرات ، سئوالات و انتقادات و نظرات و پیشنهادات نمایندگان مجلس شورای اسلامی که در ارتباط با وظایف و فعالیتهای سازمان ابراز می شود و تهیه پاسخ و توضیحات لازم با همکاری واحدهای ذیربط

- رسیدگی به شکایات واصله از اشخاص و مراجع در ارتباط با قوانین و مقررات جاری و نحوه اجرای آن در سازمان و تهیه پاسخ با همکاری واحدهای ذیربط و شرکت در جلسات رسیدگی به شکایات
- انجام سایر امور مربوط که از طرف مقام مافوق ارجاع میگردد.

۲-۶- دفتر امور اداری

- اجرای قوانین ، مقررات استخدامی و انجام امور پرسنلی از قبیل استخدام ، خروج از خدمت ، مرخصیها ، انتصاب ، انتقال ، بازنشستگی ، باز خرید و غیره و تهیه و صدور احکام مربوطه و عقد یا تمدید یا تجدید قراردادهای استخدامی، خرید خدمت
- انجام امور استخدامی مستخدمین آماده بخدمت ، مشمولین و وظیفه عمومی ، ماموران ، بورسیه ها و متعهدین بخدمت طبق قوانین و مقررات مربوطه
- برنامه ریزی و نظارت بر طراحی و اجرای آزمون های تخصصی استخدامی
- تجزیه و تحلیل آزمون های تخصصی استخدامی به منظور تعیین اثربخشی آنها و ارائه گزارش های لازم به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
- اجرای احکام قطعی هیات های رسیدگی به تخلفات اداری و دیوان عدالت اداری و دادگاههای عمومی و تهیه و صدور احکام کارگزینی مربوطه
- ایجاد بانک اطلاعات پرسنلی با هدف جمع آوری ، طبقه بندی ، تقسیم و جاری نگهداشتن اطلاعات مربوطه به نیازهای استخدامی واحدها و تهیه انواع آمارهای پرسنلی برحسب گروه ، شغل ، تحصیلات ، سن ، جنسیت و غیره و انجام بررسیهای آماری مربوطه و ارائه گزارش ادواری به مراجع ذیصلاح
- مطالعه و بررسی مستمر رشته های شغلی مناسب خاص سازمان و جمع آوری و تجزیه و تحلیل مربوط به ماهیت وظایف و مسئولیتهای آنها به منظور ارزشیابی مجدد و تجدید نظر در طبقات شغلی و یا میزان فوق العاده شغل آنها از طریق مراجع مربوطه
- تامین رفاه عمومی کارکنان در زمینه بهداشت و درمان ، تشکیل و گسترش شرکتهای تعاونی کارمندی ، اخذ و ارائه بلیط ارزان قیمت اتوبوس به کارکنان و غیره
- صدور معرفی نامه یا گواهی اشتغال و گواهی حقوق کارکنان
- انجام امور مربوط به حضور و غیاب کارکنان مرکزی سازمان و تهیه دستورالعمل اجرائی و نحوه انجام حضور و غیاب با همکاری واحد بهبود روشها و با رعایت مقررات مربوطه

- اداره امور دبیرخانه مرکزی سازمان ، ثبت و صدور ، توزیع ، تکثیر و ارسال مکاتبات و انجام امورنامه رسانی خارج از سازمان با استفاده از امکانات پستی
- اداره امور بایگانی راكد و اجرای مقررات مربوط به امحاء اوراق و مکاتبات اداری زائد و تنظیم و اجرای شیوه های موثر بایگانی در واحدهای سازمان با همکاری واحد بهبود روشها
- اعمال نظارت تخصصی برواحدهای خارج از مرکز و ارائه خدمات و راهنمایی و ارشاد آنان در زمینه های مربوط و موردنیاز
- تقویت واحدهای اداری و پرسنلی ادارات کل حفاظت محیط زیست استانها به منظور خودکفا نمودن آنها از لحاظ انجام اموراداری و کارگزینی و تقویت توانائیهای آنان در زمینه های مربوط
- تنظیم لیست اموال و کالاهای مورد نیاز واحدهای مرکزی سازمان و تهیه آمار آنها براساس اعتبارات مصوب با رعایت مقررات مربوطه با همکاری واحدهای ذیربط
- انجام خریدهای کلی اعم از داخل و خارج از کشور با رعایت مقررات مربوطه
- انجام امور مربوطه به معاملات عمده سازمان مانند مزایده و مناقصه
- تنظیم و نگهداری حساب تنخواه گردان اعم از ریالی و ارزی و سایر صورتحسابهای ضروری و تهیه و ارائه گزارشهای لازم در این زمینه
- انجام امور مربوط به بیمه و شماره گذاری وسائط نقلیه موتوری و شناورها
- اداره امور انبارواحدهای مرکزی سازمان
- انجام کلیه امور مربوط به نگهداری ، تعمیر و سرویس وسائط نقلیه موتوری ، شناورها ، موتورهای مولد برق ، پمپ های آب ، تلمبه های بادی ، وسایل فنی و تجهیزات ساختمان و فضای سبز مربوط به آنها ، تعمیرات تلفنها و بیسیم ها و ابنیه ملکی سازمان ، همچنین نظیف مستمر ساختمانهای مرکزی و محوطه های مربوط
- اداره امور مربوط به پارک طبیعت پردیسان و انجام کلیه امور اجرائی مربوط به آن
- تنظیم و ارائه برنامه و انجام امور مربوط به سرویس ایاب و ذهاب کارکنان مرکزی سازمان و تنظیم برنامه کار روزانه و نظارت مستمر بر نحوه انجام وظایف خدمتگزاران ، سرایداران ، نظافتچی ها ، رانندگان و تعیین محل خدمت و کشیک آنها
- برآورد نیاز تلفنی ساختمانهای مرکزی و نظارت بر کار متصدیان تلفن و خطوط داخلی سازمان
- تهیه و تنظیم گزارش های لازم در مورد فعالیتها و ارائه به مقام مافوق
- اقدام در زمینه تهیه شرح خدمات مهندسی جهت پروژه های ساختمانی سازمان
- تهیه طرح و نظارت بر اجرای نقشه ساختمانهای مختلف سازمان در مناطق شهری و مناطق تحت کنترل سازمان، تهیه طرح و نقشه ساختمانها و حصار کشی ها و تاسیسات مستقر در مناطق سازمان با همکاری دفتر زیستگاهها و مناطق

- رسیدگی و تأیید گزارش کار مهندسین مشاور و صورت وضعیت های پیمانکاران و اظهارنظر در مورد نحوه فعالیتهای آنها جهت پرداخت حق الزحمه
- نظارت و ارزشیابی مهندسین مشاور و مقاطعه کاران در مراحل مختلف کار
- دریافت دستورالعمل ها، بخشنامه ها، آئین نامه ها و کلیه ضوابط مربوط به امور ساختمانی و پیمانکاران و مهندسین مشاور از سازمان مدیریت و برنامه ریزی و اقدام در زمینه ترتیب ابلاغ آنها به واحدهای استانی و ذیربط و نظارت بر نحوه اجراء آنها
- انجام خدمات نقشه برداری و نقشه کشی برای واحدهای مختلف سازمان
- انجام سایر امور مربوط که از طرف مقام مافوق ارجاع میگردد

۳-۶- دفتر امور مالی و ذیحسابی

- درخواست وجه و وصول اعتبارات تخصیصی بودجه در قالب اعتبارات مصوب و درآمدها و سپرده ها و مطالبات قانونی و نگهداری حساب آنها و درخواست وجه ردیفهای انتقالی برای واحدهای خارج از مرکز
- درخواست وجه از سازمان بازنشستگی کشور به منظور پرداخت حقوق بازنشستگان و موظفین و مستمری بگیران و نگهداری حساب اعتبارات و تعهدات به تفکیک برنامه ها ، فمهالیتهها ، طرحها و پروژه ها و برحسب مواد بودجه تخصیصی و ارائه گزارش نهائی اعتبارات هزینه شده
- تهیه و تنظیم لیست حقوق و اسناد هزینه های جاری ، عمرانی و انتقالی و فهرست کسور بازنشستگی و رسیدگی به اسناد آنها
- صدور چک ، حواله ، تنخواه گردان و پرداخت هزینه های سازمان با رعایت مقررات مربوطه
- رسیدگی به اسناد اموال و کالاهای خریداری شده از نظر انطباق با قوانین و مقررات مالی و رسیدگی به حساب کالاهای و اموال وارده و صادره و پلاک کوبی و فروش و تحویل اموال و نگهداری اسناد هزینه و دفاتر اموال
- نگهداری دفاتر معین ، روزنامه و کل و ثبت و طبقه بندی مستمر عملیات حسابداری و تهیه بیلان ماهانه و صورتحساب های ضروری سازمان طبق قوانین و مقررات
- نگهداری حساب تنخواه گردان ، بدهکاری ، پیش پرداخت ها و علی الحساب ها و تعقیب و تسویه و واریز آنها قبل از انقضای مهلت قانونی
- تهیه و ارسال پروانه های شکار به واحدهای خارج از مرکز (تا هنگام ضرورت این کار) و نگهداری حساب آنها و حفظ و نگهداری اوراق بهادار
- نگهداری حساب درآمدهای سازمان به تفکیک نوع درآمد

- دریافت انواع صورتحسابها و گزارشهای مالی از واحدهای استانی و تفکیک و طبقه بندی آنها
- تهیه و تنظیم صورت تفریح بودجه در پایان هر سال
- اعمال نظارت تخصصی بر واحدهای خارج از مرکز و ابلاغ قوانین و دستورالعمل های مالی و ارائه خدمات و راهنمایی و ارشاد واحدهای مالی استانها در زمینه های مورد نیاز آنها
- اجرای دقیق قوانین و مقررات و بخشنامه ها و دستورالعملهای صادره از مراجع ذیصلاح
- شرکت در کمیسیونهای مندرج در قانون محاسبات
- پاسخگویی به هیئت حسابرسان اعزامی از دیوان محاسبات در مورد رسیدگی به حسابهای سازمان و تهیه امکانات جهت تسریع در بهبود امر رسیدگی
- استخراج فهرست ماهانه تعهدات و هزینه های انجام شده اعم از بودجه جاری و عمرانی به تفکیک فعالیت و پروژه و برحسب مواد بودجه و ارسال آن به دفتر بودجه و تشکیلات
- انجام سایر امور مربوط که از طرف مقام مافوق ارجاع می گردد .

قوانین و مقررات حاکم

- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران .
- قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست .
- قانون شکار و صید .
- قانون برنامه و بودجه .
- قانون محاسبات عمومی کشور .
- قوانین برنامه پنج ساله اول تا چهارم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی .
- قانون استخدام کشوری، قانون نظام هماهنگ پرداخت و اخیراً قانون مدیریت خدمات کشوری.
- قوانین بودجه سالانه .
- قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و آئین نامه های اجرائی آن و قانون الحاق موادی به آن .
- قانون برگزاری مناقصات.
- سایر مصوبات ، بخشنامه ها و آئین نامه های عام کشوری.

منابع و مصارف

(ارقام به هزار ریال)

گزارش عملکرد اعتبارات تملک سال ۹۰

شماره طرح	عنوان طرح	اعتبار	تخصیص	کنترل تخصیص	دارایی در جریان تکمیل	پیش پرداخت	علی الحساب	مانده واریزی
۴۰۴۰۱۰۰۱	بررسی و حفاظت محیط زیست دریایی	۱۳۰۶۷۰۰۰	۸۳۶۰۰۰۰	۶۶۷۳۵۰۸	۶۵۷۷۵۰۸	۰	۹۶۰۰۰	۱۸۳۰۸۸۹
۴۰۴۰۱۰۰۴	ایجاد پارک طبیعت تهران	۳۱۶۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰۰	۲۱۰۴۵۲۹۱۱	۲۰۶۸۵۶۴۷	۴۸۴۹۱۶	۲۸۲۳۴۸	۹۰۱۹۱۳۱۳
۴۰۴۰۱۰۰۵	ایجاد موزه تاریخ طبیعی	۴۰۷۵۳۰۰۰	۲۶۵۰۰۰۰۰	۲۰۴۸۵۰۷۰	۲۰۴۸۵۰۷۰	۰	۰	۳۴۹۶۴۱
۴۰۴۰۱۰۰۷	تجهیز و ساماندهی محیط زیست کشور	۱۷۶۲۰۰۰۰	۱۰۷۹۸۰۰۰	۱۰۷۹۸۶۲۷	۱۰۷۹۸۶۲۷	۰	۰	۳۰۲۲۰
۴۰۴۰۱۰۰۸	بررسی و حفاظت زیست بومهای خشکی	۱۹۰۳۶۱۰۰۰	۱۰۰۵۴۰۰۰۰	۶۰۹۵۶۹۴۹	۶۰۸۱۲۴۴۹	۱۴۴۵۰۰	۰	۳۰۴۱۱۶۸۷
۴۰۴۰۱۰۰۹	حفاظت از تنوع زیستی کشور	۱۶۰۰۵۷۰۰۰	۹۰۷۷۰۰۰۰	۸۰۲۸۷۹۵۰	۸۰۲۸۷۹۵۰	۰	۰	۱۶۵۳۳۴۹
۴۰۴۰۱۰۱۰	احیای زیست بومها و زیستگاهها	۵۰۰۵۴۰۰۰	۵۵۰۰۰۰۰	۳۱۷۰۷۵۴	۳۱۷۰۷۵۴	۰	۰	۱۵۹۶۶۷
۴۰۴۰۸۰۰۱	طرح جامع کاهش آلودگی هوای تهران	۱۶۰۹۶۰۰۰۰	۱۰۱۴۹۰۰۰۰	۷۶۹۰۵۲۸	۷۶۹۰۵۲۸	۰	۰	۲۳۴۶۷۸
۴۰۴۰۸۰۰۴	مدیریت پسماندها	۱۲۰۲۵۸۰۰۰	۴۰۲۵۰۰۰۰	۷۵۶۰۵۴۹	۷۵۶۰۵۴۹	۰	۰	۳۰۵۵۲۹۱۱
۴۰۴۰۸۰۰۵	سیستم فراگیرپایش محیط زیست	۳۰۰۶۶۳۰۰۰	۱۳۰۹۴۳۰۰۰	۲۰۸۹۵۰۲۲۴	۲۰۸۹۵۰۲۲۴	۰	۰	۱۱۰۲۱۹۰۱۲۳
۴۰۴۰۸۰۰۶	بررسی و حفاظت محیط زیست انسانی	۱۱۰۹۷۵۰۰۰	۳۰۷۸۹۰۰۰۰	۳۰۱۸۶۰۱۷۲	۳۰۱۸۶۰۱۷۲	۰	۰	۷۷۷۸۱۲
۴۰۴۰۸۰۰۷	ارزش اقتصادی منابع محیط زیست	۶۰۴۸۲۰۰۰۰	۴۰۴۰۰۰۰۰۰	۳۰۴۹۵۶۵۵	۲۰۹۳۸۰۱۳۵	۵۵۷۰۵۲۰	۰	۶۷۶۰۷۶۴
۴۰۴۰۸۰۰۸	کاهش مصرف بنزین و نفت و گاز	۸۰۲۷۶۰۰۰۰	۳۰۰۵۰۰۰۰۰	۳۰۰۴۷۰۲۲۳	۳۰۰۴۷۰۲۲۳	۰	۰	۱۲۰۰۹۹
۴۰۴۰۱۱۰۰۱	تامین تجهیزات و ماشین آلات	۴۳۰۲۷۴۰۰۰	۲۷۸۰۵۰۰۰۰	۲۴۰۴۶۰۳۲۴	۴۰۴۲۲۰۵۳۱	۰	۲۰۰۳۷۰۷۹۳	۲۰۲۷۳۸۲۳
	جمع	۲۳۷۰۴۰۰۰۰۰	۱۲۲۰۰۵۴۰۰۰	۸۶۵۸۳۰۴۵۱	۶۴۹۸۰۰۳۷۳	۱۰۱۸۶۰۹۳۶	۲۰۰۴۱۶۰۱۴۱	۳۵۰۳۴۶۰۹۸۳

(ارقام به هزار ریال)

گزارش عملکرد اعتبارات هزینه ای بر حسب برنامه ها در سال ۹۰

شماره برنامه	اعتبار	تخصیص	کنترل تخصیص	هزینه	پیش پرداخت	علی الحساب	تنخواه	واریز به خزانه
۴۰۴۰۶۰۰۰	۹۲.۸۰۷.۲۰۰	۱۰۳.۴۷۹.۸۴۹	۸۸.۱۳۶.۷۶۱	۸۸.۱۲۰.۹۸۲	۰	۶.۱۷۴	۹۶۰۵	۲.۲۶۷.۵۱۷
۴۰۴۰۷۰۰۰	۴۸.۵۱۱.۰۰۰	۵۰.۷۷۱.۶۳۶	۴۷.۳۷۰.۵۲۳	۴۷.۲۸۰.۰۴۵	۳۱.۶۶۳	۰	۵۸.۸۱۴	۳۰۱.۳۶۷
۴۰۴۰۸۰۰۰	۳۲.۱۷۶.۰۰۰	۲۴.۳۲۰.۱۲۸	۲۴.۱۹۹.۵۸۹	۲۴.۱۹۹.۵۸۹	۰	۰	۰	۷۰.۲۸۳
۴۰۴۰۹۰۰۰	۱۸.۷۷۰.۰۰۰	۱۰.۸۱۸.۴۸۷	۱۰.۷۹۹.۳۱۲	۱۰.۷۳۷.۱۴۹	۷۱.۱۶۲	۰	۰	۱۹.۱۷۵
جمع	۱۹۲.۲۶۴.۲۰۰	۱۸۹.۳۹۰.۱۰۲	۱۷۰.۵۰۶.۱۸۷	۱۷۰.۳۲۸.۷۶۷	۱۰۲.۸۲۶	۶.۱۷۴	۶۸.۴۲۰	۲۶۵۸.۳۴۴

فعالیت ها و عملیات

شرح عملیات طرح ها :

۱- طرح بررسی و حفاظت محیط زیست دریایی

پروژه بررسی و حفاظت محیط زیست دریای خزر :

- بررسی آلودگیها و مطالعات اکولوژیک دریا و سواحل شمال

پروژه بررسی و حفاظت محیط زیست خلیج فارس و دریای عمان :

- بررسی آلودگیها و مطالعات اکولوژیک دریا و سواحل جنوب

۲- طرح ایجاد پارک طبیعت تهران

پروژه پارکداری پردیسان :

- ایجاد و نگهداری فضای سبز

پروژه احداث و تکمیل زیربنای پارک پردیسان :

- ایجاد جاده های ارتباطی و جدول گذاری

۳- طرح ایجاد موزه تاریخ طبیعی

پروژه احداث و تجهیز موزه تاریخ طبیعی :

- ساختمان و تاسیسات

هیأت حسابرسی زیست محیطی و انرژی های نو

پروژه جمع آوری نمونه های دوران گذشته :

- جمع آوری و آماده سازی نمونه های گذشته.

۴- طرح تجهیز و ساماندهی محیط زیست کشور

پروژه ایجاد شبکه ارتباطی :

- خرید و نصب

پروژه پیشگیری از آتش سوزی در مناطق حساس :

- خرید و حصارکشی اراضی

۵- طرح بررسی و حفاظت زیست بومهای خشکی و آبهای داخلی

پروژه بررسی و حفاظت زیست بومها :

- مطالعه اکوسیستم های خشکی و آبی

پروژه بررسی و حفاظت گونه ها :

- مطالعه و بررسی گونه های حیات وحش

۶- طرح حفاظت از تنوع زیستی کشور

پروژه توانمند سازی :

- تدوین و مطالعه برنامه های توانمند سازی

پروژه دیرین شناسی و جمع آوری نمونه :

- احداث و تجهیز مرکز تحقیقات و آزمایشگاه

۷- طرح احیاء زیست بومها و زیستگاههای خسارت دیده

پروژه احیاء زیست بومها و زیستگاه های خسارت دیده :

- طرح جامع

۸- طرح جامع کاهش آلودگی هوای شهر تهران
پروژه کاهش آلودگی هوای شهر تهران ناشی از حمل و نقل :
- تعمیر و بهسازی خودروها و موتور سیکلتها

۹- طرح مدیریت پسماندها
پروژه ساماندهی و مدیریت پسماندهای ویژه :
- شناسایی و احیاء مناطق آلوده

۱۰- ایجاد سیستم فراگیر پایش محیط زیست
پروژه توانمند سازی آزمایشگاهها :
- خرید تجهیزات آزمایشگاهی

۱۱- طرح بررسی و مطالعه محیط زیست انسانی
پروژه بررسی و حفاظت محیط زیست انسانی :
- مطالعه و بررسی آلاینده ها

۱۲- طرح ارزش اقتصادی منابع محیط زیستی
پروژه تعیین ارزشها و هزینه های زیست محیطی :
- تهیه دستور العمل و ارزشگذاری مناطق
پروژه توانمند سازی اقتصاد محیط زیستی کشور :
- ایجاد سامانه های اطلاعاتی تخصصی

۱۳- طرح کاهش مصرف بنزین و نفت گاز برای حفظ محیط زیست - بهینه سازی مصرف انرژی
پروژه معاینه فنی و اصلاح خودروهای بنزین سوز :
- ارائه خدمات معاینه و تعمیر سوخت خودرو

پروژه اصلاح سیستم سوخت مینی بوسها :

- بهسازی سیستم سوخت

پروژه مطالعه ، تحقیق ، نظارت ، آموزش و اطلاع رسانی و کمک به توسعه انرژی های پاک :

- نظارت بر اجرا

۱۴- تأمین تجهیزات و ماشین آلات

پروژه تامین تجهیزات و ماشین آلات :

- تامین تجهیزات و ماشین آلات

شرح فعالیتهای برنامه ها :

تعداد برنامه‌ها : ۴

- حفاظت از زیست بومها و گونه های خشکی .

- ارتقای فرهنگ و اخلاق محیط زیستی .

- مدیریت آلاینده ها و پسماندها .

- حفاظت و بهره برداری از زیست بومها و گونه های آبهای داخلی و دریایی .

ذینفعان

- محیط زیست انسانی شامل شهرها ، روستاها

- کلیه جانداران اعم از نفوس ، جانوران ، گیاهان و

- زیستگاه های حیات وحش شامل جنگل ها ، دریاها ، کوه ها ، مراتع و ...

هیأت حسابرسی زیست محیطی و انرژی های نو

شاخص های عملکرد

واحد سنجش	عناوین شاخص های کمی	شاخص های کلی	ردیف
<p>تعداد تشکل های غیر دولتی زیست محیطی</p> <hr/> <p>کل تشکل های غیر دولتی</p>	<p>تشکل های غیر دولتی زیست محیطی</p>	آموزشی	۱
<p>میزان مواد مخرب لایه ازن که حذف شده (تن در سال)</p> <hr/> <p>(تن در سال) کل میزان مواد مخرب لایه ازن در سال مینا</p>	<p>حذف مواد مخرب لایه ازن</p>	محیط زیست	۲
<p>تعداد رودخانه های مهم آلوده کشور</p> <hr/> <p>تعداد رودخانه های مهم کشور</p>	<p>بار آلاینده های رودخانه های مهم در کشور</p>	انسانی	۲
<p>سطح مناطق حفاظت شده</p> <hr/> <p>سطح کشور</p>	<p>مناطق حفاظت شده</p>	محیط زیست	۳
<p>سطح مناطق دارای طرح مدیریت محیط زیست</p> <hr/> <p>وسعت مناطق تحت مدیریت محیط زیست</p>	<p>مناطق دارای طرح مدیریت محیط زیست</p>	محیط زیست	۳
<p>تعداد گونه های در معرض تهدید کشور</p> <hr/> <p>تعداد کل گونه های شناخته شده</p>	<p>گونه های در معرض تهدید کشور</p>	طبیعی و تنوع زیستی	۳
<p>تعداد گونه های تکثیر شده (سالانه)</p> <hr/> <p>گونه های در معرض تهدید</p>	<p>گونه های تکثیر شده (سالانه)</p>	طبیعی و تنوع زیستی	۳
<p>سطح پارک های ملی</p>	<p>توسعه پارک</p>	طبیعی و تنوع زیستی	۳

سطح کشور	های ملی		
مساحت تالابهای حفاظت شده تعداد تالابهای کل کشور	حفاظت از تالابهای با اهمیت جهانی		
تعداد گونه های عرضه شده در موزه تاریخ طبیعی و نمایندگان استان تعداد کل گونه های شناخته شده	گونه های موجود در موزه تاریخ طبیعی و نمایشگاههای حیات وحش استانها		
تعداد پاسگاه ها وسعت مناطق تحت مدیریت (هکتار)	پاسگاه ها	اجرائی	۴
تعداد پروژه های مشترک منطقه ای و بین المللی سال جاری تعداد پروژه های مشترک بین المللی سال قبل	همکاری دو جانبه ، منطقه ای و بین المللی	ارتباط	۵
عضویت کشور در کنوانسیون های مرتبط با محیط زیست تعداد کنوانسیون های مرتبط موجود در جهان	عضویت در کنوانسیون های مرتبط با محیط زیست	بین المللی	

نقاط کلیدی

سازمان حفاظت محیط زیست بعنوان یک دستگاه حاکمیتی ، متولی حفاظت و بهسازی محیط زیست بوده و نظارت بر کلیه فعالیتهای مرتبط با آب ، خاک ، هوا ، تنوع زیستی و منابع طبیعی را بر عهده دارد که مهمترین آنها نظارت بر عملکرد سایر

هیأت مسابرسی زیست محیطی و انرژی های نو

وزارتخانه ها و دستگاههای اجرایی تأثیرگذار بر محیط زیست می باشد . لیکن بررسی های انجام شده بیانگر این موضوع است که عملیات اجرایی تعداد زیادی طرح و پروژه قبل از اخذ هرگونه مجوز زیست محیطی از سازمان حفاظت محیط زیست آغاز گردیده اند که یکی از مهمترین علل آن ، طولانی شدن مطالعات ارزیابی زیست محیطی پروژه ها توسط سازمان حفاظت محیط زیست می باشد.

صرف نظر از ماهیت اصلی سازمان حفاظت محیط زیست بعنوان یک دستگاه سیاستگذار و نظارت گر ، دستگاه مذکور بلحاظ نقش اجرایی خود مانند بسیاری از دستگاههای اجرایی یک دسته وظایف عملیاتی را نیز انجام می دهد که اجرای ۱۴ فقره طرح تملک داراییهای سرمایه ای برای سازمان حفاظت محیط زیست از این دست فعالیتهای عملیاتی می باشند که مالا مستلزم توان اجرایی بالا بوده است ولیکن اجرای طرح های مذکور نیز بدلائل مختلف با تأخیرات قابل توجهی همراه بوده است.